ગુજરાત એક ઝલક

૧. ગુજરાત નો સ્થાપના દિવસ જણાવો. - ૧ મે ૧૯૬૦

૨. ગુજરાત મા પંચાયતીરાજ નો અમલ ક્યારે થયો હતો? – ૧ અપ્રિલ ૧૯૬૩

૩. ગુજરાત નુ ઉદ્ઘાટન કોના હસ્તે થયુ હતુ?

= રવિશંકર મહારાજ (ઉપનામ- મુંઠીઉંચેલો માનવી)

૪. ગુજરાત ના સૌ પ્રથમ રાજ્યપાલ જણવો. – શ્રી મહેંદી નવાઝજંગ

૫. ગુજરાત ના સૌ પ્રથમ મુખ્યમંત્રી જણાવો.- ડો. જીવરાજ મહેતા.

૬. ગુજરાત ના હાલ ના રાજ્યપાલ જણાવો.- ઓમપ્રકાશ કોહલી

૭. ગુજરાત ના હાલ ના મુખ્યમંત્રી જણાવો. – આનંદીબેન પટેલ

૮ . ગુજરાત ની પ્રથમ વિધાનસભા ની બેઠકો જણાવો.- ૧૩૨ (૧૯૬૦)

૯ . હાલ ચાલતી ૧૩ મી વિધાનસભાની બેઠકો કેટલી.- ૧૮૨

૧૦. ગુજરાતની લોકસભાની બેઠકો જણાવો. – ૨૬

૧૧. ગુજરાતની રાજ્યસભાની બેઠકો જણાવો. – ૧૧

૧૨. ગુજરાતના તાલુકા અને જીલ્લા કેટલા છે? - તાલુકા-૨૪૯, જીલ્લા- ૩૩

૧૩. ગુજરાત ની મહાનગરપાલીકાઓ કેટલી છે? કુલ–૮

(અમદાવાદ,ગાંધીનગર,વડોદરા,સુરત,રાજકોટ,ભાવનગર,જામનગર,જૂનાગઢ)

૧૪. ગુજરાતનુ રાજ્યપ્રાણી જણાવો. – સિંહ

૧૫. ગુજરાતનુ રાજ્યપક્ષી જણાવો. – સુરખાબ (ફ્લેમિંગો)

૧૬. ગુજરાતનુ રાજ્યવૃક્ષ જણાવો. – આંબો

૧૭. ગુજરાતનુ રાજ્યફૂલ જણાવો.- ગલગોટો

૧૮. વસતી પ્રમાણે ભારતનાં રાજ્યોમાં ગુજરાતનો ક્રમ જણાવો. – ૧૦ મો

૧૯. વિસ્તાર પ્રમાણે ભારતનાં રાજ્યોમાં ગુજરાતનો ક્રમ જણાવો.- ૭ મો

૨૦. સૌથી વધુ સાક્ષરતા ધરાવતો જીલ્લો.- અમદાવાદ, સુરત

૨૧. સૌથી ઓછી સાક્ષરતા ધરાવતો જીલ્લો.- દાહોદ

૨૨. સૌથી વધુ વસતી ધરાવતો જીલ્લો. – અમદાવાદ

૨૩. સૌથી ઓછી વસતી ધરાવતો જીલ્લો.- ડાંગ

૨૪. સૌથી વધુ વસતી ગીચતા ધરાવતો જીલ્લો. – સુરત

૨૫. સૌથી ઓછી વસતી ગીચતા ધરાવતો જીલ્લો.- કચ્છ

વનરાજસિંહ ડોડીયા, મો.નં-૯૭૩૭૯૯૪૦૯૨, email. vanrajsinh.d1@gmail.com

૨૬. વિસ્તારની દષ્ટીએ સૌથી મોટો જીલ્લો.- કચ્છ

૨૭. વિસ્તારની દષ્ટીએ સૌથી નાનો જીલ્લો.- ડાંગ

૨૮. ગુજરાત નુ સ્ત્રી:પુરુષ પ્રમાણ જણાવો.- ૧૦૦૦ પુરૂષે: ૯૧૮ સ્ત્રીઓ

૨૯. સૌથી વધુ સ્ત્રી:પુરુષ પ્રમાણ ધરાવતો જીલ્લો. – ડાંગ

૩૦. સૌથી ઓછુ સ્ત્રી:પુરુષ પ્રમાણ ધરાવતો જીલ્લો. – સુરત

૩૧. આદિવાસીની સૌથી વધુ વસતી ધરાવતો જીલ્લો.- ડાંગ

૩૨. સૌથી વધુ વરસાદ કયા જીલ્લામાં પડેછે.- વલસાડ ના કપરાડામાં

(જેને ગુજરાતનુ ચેરાપુંજી કહે છે.)

૩૩. સૌથી ઓછો વરસાદ કયા જીલ્લામાં પડે છે. – કચ્છ

૩૪. સૌથી વધારે ગરમી કયા જીલ્લામાં પડે છે. – ડીસા (બનાસકાંઠા)

૩૫. સૌથી વધારે ઠંડી કયા જીલ્લામાં પડે છે.- નલીયા, અબડાસા (કચ્છ)

૩૬. સૌથી વધારે તાલુકા ધરાવતો જીલ્લો.- બનાસકાંઠા (૧૪ તાલુકા)

૩૭. સૌથી ઓછા તાલુકા ધરાવતાં જીલ્લો.

= ડાંગ,દેવભુમીદ્વારકા,પોરબંદર(૩-તાલુકા)

૩૮. ગુજરાતમાં સૌ પ્રથમ સુર્યોદય ક્યાં થાય છે? – દાહોદ

૩૯. ગુજરાતમાં છેલ્લો સુર્યોદય અને સુર્યાસ્ત ક્યાં થાય છે? – કચ્છ(કોટેશ્વર)

૪૦. સ્વર્ણિમ ગુજરાતનો લોગો કોણે બનાવ્યો છે? – શૈલેષ મોદી

૪૧. ગુજરાતનાં પાંચ પંચામૃત જણાવો.

- જનશક્તિ, જ્ઞાનશક્તિ, ઊર્જાશક્તિ, જળશક્તિ, રક્ષાશક્તિ

૪૨. ગુજરાતમાં કેટલા સ્પેશિયલ ઈન્વેસ્ટમેન્ટ રિજિયન (SIR) છે?- ૧૩

૪૩. ગુજરાતમાં કેટલા SEZ છે? = ૬૦

૪૪. યુનિવર્સિટીઓ - ૪૧
કોલેજો - ૧૭૬૨
રાષ્ટ્રીય ઉધ્યાનો - ૪
અભયારણ્યો - ૨૨

૪૫. ગુજરાત રાજ્યનું પોર્ટલ કયું છે? – www.gujaratindia.com

૪૬. GSWAN પોર્ટલ કયું છે?- www.gswan.gov.in

વનરાજસિંહ ડોડીયા, મો.નં-૯૭૩૭૯૯૪૦૯૨, email. vanrajsinh.d1@gmail.com

Downloaded from www.marugujarat.in

* **ગુજરાતમાં સૌથી મોટું**

૧. મોટો પુલ	- ગોલ્ડન બ્રીજ (ભરૂચ પાસે નર્મદા નદી પર)
૨. મોટો મહેલ	- લક્ષ્મીવિલાસ પૅલેસ, વડોદરા
૩. મોટો મેળો	- વૌઠાનો મેળો
૪. મોટો વનસ્પતિ ઉદ્યાન	- વધઈ (ડાંગ)
૫. મોટી ઔદ્યોગિક વસાહત	- અંકલેશ્વર
૬. મોટી નદી	- નર્મદા
૭. મોટી સિંચાઈ યોજના	- સરદાર સરોવર યોજના, નવાગામ ખાતે
૮. મોટી યુનિવર્સિટી	- ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ
૯. મોટી હોસ્પિટલ	- સિવિલ હોસ્પિટલ, અમદાવાદ
૧૦. મોટું ખાતરનું કારખાનું	- ગુજરાત નર્મદા વેલી ફર્ટિલાઈઝર, ચાવજ(ભરૂચ)
૧૧. મોટું ખેત-ઉત્પાદન બજાર	- ઊંઝા (મહેસાણા)
૧૨. મોટું બંદર	- કંડલા (કચ્છ)
૧૩. મોટું પુસ્તકાલય	- સેન્ટ્રલ લાઈબ્રેરી, વડોદરા
૧૪. લાંબી નદી	- સાબરમતી, લંબાઈ-૩૨૦ કિમી.
૧૫. સૌથી વધુ મંદિરોનું શહેર	- પાલિતાણા (ભાવનગર)
૧૬. સૌથી મોટું પુસ્તક	- ભગવદગોમંડળ
૧૭. સૌથી મોટું નાટ્યગૃહ	- હેમુ ગઢવી નાટ્યગૃહ (રાજકોટ)
૧૮. મોટી સહકારી ડેરી	- અમૂલ ડેરી (આણંદ)
૧૯. મોટી ઔદ્યોગિક સંસ્થા	- રિલાયન્સ (જામનગર)
૨૦. ઊંચું પર્વતશિખર	- ગોરખનાથ(દત્તાત્રેય), ગિરનાર

રાજકીય શાસન વ્યવસ્થા

૧. ગુજરાતના પ્રથમ રાજ્યપાલ જણાવો.
- શ્રી મહેંદી નવાઝજંગ

૨. ગુજરાતના પ્રથમ સ્ત્રી રાજ્યપાલ જણાવો.
- શ્રીમતી શારદા મુખરજી

૩. ગુજરાતના હાલનાં રાજ્યપાલ કોણ છે?
- ઓ.પી.કોહલી

૪. ગુજરાતનાં પ્રથમ મુખ્યમંત્રી કોણ હતા?
- ડૉ. જીવરાજ મહેતા

૫. ગુજરાતનાં હાલનાં મુખ્યમંત્રી કોણ છે?
- શ્રીમતી આનંદીબેન પટેલ (સૌ પ્રથમ મહીલા મુખ્યમંત્રી)

૬. ગુજરાત વિધાનસભાનું નામ જણાવો.
- વિઠ્ઠલભાઈ પટેલ ભવન

૭. ગુજરાત વિધાનસભાના પ્રથમ અધ્યક્ષ કોણ હતા?
- કલ્યાણજી મહેતા (૧૯૬૦)

૮. ગુજરાત વિધાનસભાના હાલનાં અધ્યક્ષ કોણ છે?
- વજુભાઈ વાળા

૯. ગુજરાત વિધાનસભાના ઉપાધ્યક્ષ કોણ છે?
- મંગુભાઈ પટેલ

૧૦. ગુજરાત વિધાનસભાનાં સૌ પ્રથમ વિરોધપક્ષ ના નેતા જણાવો.
- નગીનદાસ ગાંધી

૧૧. ગુજરાત વિધાનસભાનાં હાલનાં વિરોધપક્ષનાં નેતા કોણ છે?
- શંકરસિંહ વાઘેલા

૧૨. ગુજરાત હાઈકોર્ટના પ્રથમ ન્યાયમૂર્તિ જણાવો.
- સુંદરલાલ ત્રિકમદાસ દેસાઈ

૧૩. ગુજરાત હાઈકોર્ટના હાલના ન્યાયમૂર્તિ કોણ છે?
- ભાસ્કર ભટ્ટાચાર્ય

www.marugujarat.in

૧૪. લોકસભાના પ્રથમ અધ્યક્ષ બનનાર ગુજરાતી જણાવો.

- શ્રી ગણેશ વાસુદેવ માવળંકર

૧૫. સુપ્રિમકોર્ટમાં સૌ પ્રથમ સર્વોચ્ચ ન્યાયમૂર્તિ બનનાર ગુજરાતી જણાવો.

- શ્રી હરિલાલ કણિયા

૧૬. ગુજરાતમાં કુલ કેટલીવાર રાષ્ટ્રપતિ શાસનલાગુ થયુ છે?

- ૫ વાર

૧૭. સૌ પ્રથમ રાષ્ટ્રપતિ શાસન ક્યારે લાગુ થયું?

- ઈ.સ. ૧૯૭૧

૧૮. કયા મુખ્યમંત્રીના સમયમા ગુજરાતમાં સૌ પ્રથમ રાષ્ટ્રપતિ શાસન લાગુ થયું?

- હિતેન્દ્રભાઈ દેસાઈ

૧૯. ગુજરાતમા સૌ પ્રથમ રાષ્ટ્રપતિ શાસન લાગુ પડયુ ત્યારે રાજ્યપાલ કોણ હતું?

- શ્રીમન્નારાયણ

૨૦. કયા રાજ્યપાલનાં સમયમા બેવાર રાષ્ટ્રપતિ શાસન લાગુ પાડવામાઆવ્યુ હતું?

- કે.કે. વિશ્વનાથન

૨૧. પંચાયતીરાજનો કાયદો કોના સમયમા ઘડાયો?

- ડૉ. જીવરાજ મહેતા (૧૯૬૧માં)

૨૨. કોના સમયમાં વડોદરામાં કોયલી રિફાઈનરી કાર્યરત થઈ?

- બળવંતરાય મહેતા

૨૩. કયા મુખ્યમંત્રીનું વિમાન દુર્ઘટનામાં અવસાન થયુ હતું?

- બળવંતરાય મહેતા

૨૪. ગાંધીનગર પાટનગર કયા મુખ્યમંત્રીના સમયમાં બન્યુ હતુ?

- હિતેન્દ્રભાઈ દેસાઈ

૨૫. સૌથી નાની ઉંમરનાં મુખ્યમંત્રી કોણ હતા?

- ચીમનભાઈ પટેલ

૨૬. કયા મુખ્યમંત્રીએ નર્મદા બોન્ડ બહાર પાડ્યા હતા?

- ચીમનભાઈ પટેલ

૨૭. નવનિર્માણ આંદોલન કોના સમયમાં થયુ હતુ?

- ચીમનભાઈ પટેલ

૨૮. આંતરિક કટોકટી કોના સમયમા સર્જાઈ હતી?

- બાબુભાઈ પટેલ

૨૯. ગરીબો માટે 'અંત્યોદય યોજના' કોણે દાખલ કરી હતી?

- બાબુભાઈ પટેલ

૩૦. મચ્છુ ડેમ-૨ તૂટતા મોરબી હોનારત કોના સમયમાં થઈ હતી?

- બાબુભાઈ પટેલ

૩૧. માધવસિંહ સોલંકીએ કઈ-કઈ યોજનાઓ અમલમાં મૂકી હતી?

- કુંટુંબપોથી, ખામથીયરી, મધ્યાહ્ન ભોજન યોજના, કન્યા કેળવણી,
- ખામ થીયરી ને લીધે ગુજરાતમાં પ્રથમ વખત ઉચ્ચ અને નિમ્ન જ્ઞાતિઓ વચ્ચે ભેદ થયા.

૩૨. અનામત વિરોધી આંદોલન કોના સમયમાં થયા હતાં?

- માધવસિંહ સોલંકી

૩૩. ગુજરાતના પ્રથમ આદિવાસી મુખ્યમંત્રી કોણ હતાં?

- અમરસિંહ ચૌધરી

૩૪. ગુજરાતમાં જીલ્લાઓની પુનઁરચના કોના સમયમાં થઈ હતી?

- શંકરસિંહ વાઘેલા

૩૫. ગોકુળગામ યોજના કોણે શરૂ કતી હતી?

- કેશુભાઈ પટેલ

૩૬. ૨૦૦૧ માં કચ્છમાં આવેલ ધરતીકંપ વખતે મુખ્યમંત્રી તરીકે કોણ હતા?

- કેશુભાઈ પટેલ

૩૭. ગુજરાતમાં 'સાંધ્યકોર્ટ' શરૂ કરનાર મુખ્યમંત્રી જણાવો.

- નરેન્દ્રભાઈ મોદી (અમદાવાદમાં શરૂ કરી)

૪૦. હાલ ગુજરાતના કેન્દ્રસરકારમાં રાજ્યમંત્રી કોણ છે?

- મનસુખભાઈ વસાવા (આદિજાતિ બાબતો)

૪૧. ગુજરાતના એડ્વોકેટ જનરલ જણાવો.

- કમલ ત્રિવેદી

૪૨. ગુજરાતના મુખ્ય માહિતી કમિશનર જણાવો.

- બલવંતસિંહ

વનરાજસિંહ ડોડીયા, મો.નં-૯૭૩૭૯૯૪૦૯૨, email. vanrajsinh.d1@gmail.com

www.marugujarat.in

૪૩. ગુજરાત તકેદારી પંચ ના અધ્યક્ષ જણાવો.

- એ.કે.જ્યોતિ

૪૪. ગુજરાતના હાલનાં મુખ્યસચિવ જણાવો.

- વરેન સિંહા

૪૫. હાલ ગુજરાતમાં લોકાયુક્ત પદે કોની વરણી થઈ છે?

- ડી.પી.બુચ

૪૬. હાલ ગુજરાતનાં ડી.જી.પી કોણ છે?

- પી.સી.ઠાકુર

૪૭. રાજ્યપાલ બનનાર પ્રથમ ગુજરાતી જણાવો.

- મંગળદાસ પકવાસા (મધ્યપ્રદેશના), ચંદુલાલ ત્રિવેદી (ઓરિસ્સાના)

૪૮. ગુજરાતનાં સૌ પ્રથમ સ્ત્રી પ્રધાન જણાવો.

- ઈન્દુમતીબહેન શેઠ

૪૯. પ્રથમ ગુજરાતી મહિલા ન્યાયાધીશ જણાવો.

- સુજ્ઞાબેન ભટ્ટ

૫૦. ગુજરાત વિધાનસભાનું પ્રથમસત્ર ક્યાં મળ્યુ હતુ?

- અમદાવાદની સિવિલ હોસ્પિટલ ખાતે

૫૧. પાટનગર અમદાવાદવખતે ગુજરાતનું સચિવાલય ક્યાં કાર્યરત હતું.

- પોલિટેક્નિક ખાતે

૫૨. ગુજરાતમાં સૌ પ્રથમ વસતી ગણતરી ક્યારે થઈ હતી?

- ઈ.સ. ૧૮૭૨ માં

કોલેજો તથા મહાવિદ્યાલયો

૧. ગુજરાત કોલેજની સ્થાપના ક્યારે થઈ હતી?

- ઈ.સ. ૧૮૭૯

૨. ગુજરાત વિદ્યાપીઠની સ્થાપના કોણે અને ક્યારે કરી હતી?

- ઈ.સ. ૧૯૨૦માં ગાંધીજીએ

૩. ગુજરાત વિદ્યાપીઠના પ્રથમ કુલપતિ કોણ હતા?

- ગાંધીજી

૪. ગુજરાત વિદ્યાપીઠના હાલનાં કુલપતિ કોણ છે?

- નારાયણભાઈ દેસાઈ

૫. ગુજરાત યુનિવર્સિટીની સ્થાપના ક્યારે થઈ હતી?

- ઈ.સ. ૧૯૪૯

૬. ગુજરાત યુનિવર્સિટીના પ્રથમ કુલપતિ કોણ હત્ત?

- હરસિધ્ધિભાઈ દિવેટીયા

૭. ગુજરાત યુનિવર્સિટીના હાલનાં કુલપતિ કોણ છે?

- એમ.એન.પટેલ

૮. ગુજરાત આયુર્વેદ યુનિવર્સિટી ક્યાં આવેલી છે?

- જામનગર, સ્થાપના- ઈ.સ. ૧૯૬૭

૯. ગુજરાતની પ્રથમ આયુર્વેદ કોલેજ ક્યાં છે?

- પાટણ, સ્થાપના- ઈ.સ. ૧૯૨૩

૧૦. ગુજરાત કૃષિ યુનિવર્સિટી નું વડુમથક જણાવો.

- દાંતીવાડા, સ્થાપના- ઈ.સ. ૧૯૭૩

૧૧. શ્યામજીકૃષ્ણ વર્મા કચ્છ યુનિવર્સિટીની સ્થાપના ક્યાં અને ક્યારે થઈ?

- ભુજ, સ્થાપના-ઈ.સ. ૨૦૦૩

૧૨. શ્રી સોમનાથ સંસ્કૃત યુનિવર્સિટીની સ્થાપના ક્યાં અને ક્યારે થઈ?

- વેરાવળ (ગિર સોમનાથ), સ્થાપના- ઈ.સ. ૨૦૦૮

૧૩. ગુજરાત નેશનલ લૉ યુનિવર્સિટી ક્યાં આવેલી છે?

- રાયસણ, કોબા (ગાંધીનગર)

www.marugujarat.in

૧૪. શારદા વિદ્યાપીઠ ક્યાં આવેલી છે?- દ્વારકા
૧૫. સાંદીપની વિદ્યાપીઠ ક્યા આવેલી છે? – પોરબંદર
૧૬. ગુજરાત ટેક્નોલોજી યુનિવર્સિટી ક્યાં આવેલી છે? – અમદાવાદ
૧૭. પંડિત દિનદયાળ પેટ્રોલિયમ યુનિવર્સિટી ક્યાં આવેલી છે?
- ગાંધીનગર
૧૮. ગુજરાત ફોરેન્સિક સાયન્સ યુનિવર્સિટી ક્યાં આવેલી છે?
- ગાંધીનગર, સ્થાપના- ઈ.સ. ૨૦૦૯
૧૯. કામધેનુ યુનિવર્સિટી ક્યાં આવેલી છે?
- ગાંધીનગર, સ્થાપના- ઈ.સ. ૨૦૦૯
૨૦. ચિલ્ડ્રન યુનિવર્સિટી ક્યાં આવેલી છે?
- ગાંધીનગર, સ્થાપના- ઈ.સ. ૨૦૦૯
૨૧. સેન્ટ્રલ યુનિવર્સિટી ક્યાં આવેલી છે?
- ગાંધીનગર, સ્થાપના- ઈ.સ. ૨૦૦૯

<u>વિજ્ઞાન અને ટેક્નોલોજીની સંસ્થાઓ</u>

૧. અમદાવાદ ટેક્ષટાઈલ ઈન્ડસ્ટ્રિઝ રિસર્ચ એસોસિએશન (ATIRA) – અટીરા
૨. ફિઝિકલ રિસર્ચ લેબોરેટરી (PRL) - અમદાવાદ
૩. સ્પેસ એપ્લિકેશન સેન્ટર (SAC) – અમદાવાદ
૪. નેશનલ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ડિઝાઈન (NID) – અમદાવાદ
૫. ઈન્ડિયન ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મેનેજમેન્ટ (IIM)- અમદાવાદ, સ્થા.- ૧૯૬૨
૬. ઈન્ડિયન ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેક્નોલોજી (IIT) – ગાંધીનગર
૭. ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ રૂરલ મેનેજમેન્ટ (IRMA) – આણંદ
૮. ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ પ્લાઝમા રિસર્ચ – ભાટ ગામ (ગાંધીનગર)
૯. સેન્ટ્રલ સોલ્ટ એન્ડ મરીન કેમિકલ્સ રિસર્ચ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ.- ભાવનગર

* **<u>નદી કિનારે વસેલાં શહેરો</u>**

૧. મચ્છુ - મોરબી, વાંકનેર
૨. ગોંડલી - ગોંડલ
૩. ગોમતી - દ્વારકા, ડાકોર
૪. ભોગાવો - વઢવાણ, સુરેન્દ્રનગર
૫. સરસ્વતી - પાટણ, સિદ્ધપુર
૬. હાથમતી - હિંમતનગર
૭. મેશ્વો - શામળાજી
૮. આજી - રાજકોટ
૯. પૂર્ણા - નવસારી
૧૦. સાબરમતી - અમદાવાદ, ગાંધીનગર, મહુડી
૧૧. પુષ્પાવતી - મોઢેરાનું સૂર્યમંદિર
૧૨. નર્મદા - ભરૂચ, ચાંદોદ
૧૩. ઔરંગા - વલસાડ
૧૪. વિશ્વામિત્રી - વડોદરા
૧૫. હિરણ - સોમનાથ, વેરાવળ
૧૬. તાપી - સુરત
૧૭. માજુમ - મોડાસા
૧૮. સોમનાથ - હિરણ, કપિલા, સરસ્વતી

* **<u>પ્રાચીન નામો</u>**

૧. ધોળકા - ધવલ્લક, વિરટનગરી
૨. ખંભાત - સ્તંભતીર્થ
૩. ડાકોર - ડંકપુર
૪. ખેડા - ખેટક
૫. અડાલજ - ગઢપાટણ
૬. સોમનાથ - પ્રભાસપાટણ

www.marugujarat.in

૭. શામળાજી - ગદાધરપુરી
૮. સિદ્ધપુર - શ્રી સ્થલી
૯. દ્વારકા - કુશસ્થલી
૧૦. પોરબંદર - સુદામાપુરી
૧૧. પાલનપુર - પ્રહ્લાદનપુર
૧૨. વડનગર - આનંદપુર
૧૩. ડાંગ - દંડકારણ્ય

* **<u>ડેરી ઉદ્યોગ</u>**

૧. અમૂલ ડેરી - આણંદ
૨. દૂધ સાગર ડેરી - મહેસાણા
૩. દૂધ સરિતા ડેરી - ભાવનગર
૪. દૂધ ધારા ડેરી - ભરૂચ
૫. આબાદ, ઉત્તમ ડેરી - અમદાવાદ
૬. મધુર, મધર ડેરી - ગાંધીનગર
૭. ગોપાલ ડેરી - રાજકોટ
૮. સુમુલ ડેરી - સુરત
૯. સુગમ ડેરી - વડોદરા
૧૦. સાબર ડેરી - હિંમતનગર (સાબરકાંઠા)
૧૧. બનાસ ડેરી - પાલનપુર (બનાસકાંઠા)

* **<u>ગુજરાતનાં બંદરો</u>**

૧. અમરેલી - પીપાવાવ, જાફરાબાદ
૨. આણંદ - ખંભાત
૩. કચ્છ - કંડલા, મુંદ્રા, જખૌ, માંડવી
૪. જામનગર - વાડીનાર, સિક્કા, સલાયા, ઓખા
૫. ગીર સોમનાથ - વેરાવળ

૬. ભરૂચ - દહેજ
૭. ભાવનગર - ઘોઘા, અલંગ
૮. રાજકોટ - નવલખા
૯. સુરત - મગદલ્લા, હજીરા
૧૦. નવસારી - બિલીમોરા

* **<u>સરોવરો/તળાવો</u>**

૧. નળ સરોવર - અમદાવાદ
૨. નારાયળ સરોવર - કચ્છ
૩. બિંદુ સરોવર - સિદ્ધપુર (માતૃશ્રાદ્ધ)
૪. સૂર સાગર સરોવર - વડોદરા

૧. અમદાવાદ - કાંકરિયા, ચંડોળા તળાવ
૨. ધોળકા - મલાવ તળાવ
૩. વિરમગામ - મુનસર તળાવ, ગંગાસર તળાવ
૪. ડાકોર - ગોમતી તળાવ
૫. જામનગર - લખોટા, રણમલ, રણજીત સાગર તળાવ
૬. રાજકોટ - લાલપરી તળાવ, આજી તળાવ
૭. ભાવનગર - ગૌરીશંકર તળાવ
૮. જૂનાગઢ - સુદર્શન તળાવ
૯. પાટણ - સહસ્ત્રલિંગ તળાવ
૧૦. વડનગર - શર્મિષ્ઠા તળાવ
૧૧. ભૂજ - હમીરસર તળાવ
૧૨. વડોદરા - આજવા તળાવ
૧૩. પાવાગઢ - છાસિયુ, દૂધિયુ, તેલિયું તળાવ

www.marugujarat.in

* **વાવ / કૂવા / કુંડ**

૧. હીરાભાગોળની વાવ - ડભોઈ (વડોદરા)
૨. દૂધિયા વાવ - ભદ્રેશ્વર (કચ્છ)
૩. રાણકી વાવ - પાટણ
૪. કંકા વાવ - કપડવંજ (ખેડા)
૫. કાજી વાવ - હિંમતનગર
૬. દાદા હરિની વાવ - અમદાવાદ
૭. અડાલજની વાવ - ગાંધીનગર
૮. રૂડા વાવ - ગાંધીનગર
૯. અડીકડીની વાવ - જૂનાગઢ
૧૦. નવઘણ કૂવો - જૂનાગઢ
૧૧. ભમ્મરિયો કૂવો - મહેમદાબાદ (ખેડા)
૧૨. દામોદર કુંડ - જૂનાગઢ
૧૩. તરણેતર કુંડ - ચોટીલા (સુરેન્દ્રનગર)

* **મહેલો**

૧. આયના મહેલ,પ્રાગમહેલ- ભૂજ
૨. લક્ષ્મી વિલાસ પેલેસ - વડોદરા (સૌથી મોટો મહેલ)
૩. પ્રતાપ વિલાસ પેલેસ - વડોદરા
૪. મોતી મહેલ - અમદાવાદ
૫. વિજય પેલેસ - રાજપીપળા (એક હજાર બારીવાળો)
૬. અમર પેલેસ - વાંકાંનેર
૭. નવલખા મહેલ - ગોંડલ
૮. નિલમબાગ પેલેસ - ભાવનગર

* **પર્વતો / ડુંગરો**

૧. ડાંગ - અસ્તંબા, સાપુતારા
૨. પંચમહાલ - રતનમલ, પાવાગઢ
૩. પોરબંદર - બરડો ડુંગર
૪. જામનગર - સતિયાદેવ ડુંગર
૫. અમરેલી, જુનાગઢ - ગીરની ટેકરીઓ
૬. રાજકોટ - ઓસન, થંગા
૭. ભાવનગર - શેત્રુંજય, શિહોર
૮. સાબરકાંઠા - ઈડર
૯. બનાસકાંઠા - આરસુર, જેસોર, ચીખોદર
૧૦. મહેસાણા - તારંગા
૧૧. નર્મદા - રાજપીપળાની ટેકરીઓ
૧૨. વલસાડ - વિલ્સન, પારનેરાની ટેકરીઓ
૧૩. સુરેન્દ્રનગર - ચોટીલા
૧૪. કચ્છ - ધીણોધર, ખાવડા, લખપત, કાળો, ભૂજિયો, નખત્રાણા

= કચ્છમાં ‘કાળો ડુંગર’ સૌથી મોટો ડુંગર છે.

www.marugujarat.in

* ગુજરાતની ભૂગોળ

૧. ભારતમાં ગુજરાતનુ સ્થાન જણાવો.
- પશ્ચિમ ભાગમાં

૨. ગુજરાત કયા સમુદ્રને કિનારે આવેલું છે?
- અરબી સમુદ્ર

૩. ગુજરાત કયા અક્ષાંશવૃત પર આવેલું છે?
- ૨૦’ થી ૨૪.૭’ ઉત્તર અક્ષાંશ

૪. ગુજરાત કયા રેખાંશવૃત પર આવેલુ છે?
- ૬૮.૪’ થી ૭૪.૪ પૂર્વ રેખાંશ

૫. ગુજરાતમાં કેટલા અને કયા જીલ્લામાથી કર્કવૃત પસાર થાય છે?
- ૫ જીલ્લા, કચ્છ, પાટણ, મહેસાણા, સાબરકાંઠા, અરવલ્લી

૬. કર્કવૃત કયા શહેરો વચ્ચેથી પસાર થાય છે?
- પ્રાંતિજ, હિંમતનગર અને મોડાસા વચ્ચેથી

૭. ગુજરાતનો મોટો ભાગ કયા કટિબંધમાં છે?
- ઉષ્ણ કટિબંધ

૮. ગુજરાતની ઉત્તર- દક્ષિણ લંબાઈ જણાવો.
- ૫૯૦ કિમી.

૯. ગુજરાતની પૂર્વ-પશ્ચિમ લંબાઈ જણાવો.
- ૫૦૦ કિમી.

૧૦. ગુજરાતનો દરિયા-કિનારો કેટલા અંતરનો છે?
- ૧૬૦૦ કિમી.

૧૧. કયો જીલ્લો સૌથી વધારે દરિયા કિનારો ધરાવે છે?
- જામનગર, દેવ ભૂમીદ્વારકા (બન્ને મળીને કુલ-૩૫૪ કિમી.)

૧૨. ગુજરાતનાં કેટલા જીલ્લાઓની સરહદ દરિયા સાથે જોડાયેલી છે?
- ૧૩ જીલ્લા

૧૩. ગુજરાતનો ભૂમિભાગ કેટલા એકમમાં વહેચાયેલો છે?
- <u>ત્રણ ભાગમાં</u>

૧. તળ ગુજરાત	-	૨૨ જીલ્લા
૨. સૌરાષ્ટ્ર	-	૧૦ જીલ્લા
૩. કચ્છ	-	૧ જીલ્લો

૧૪. ગુજરાતમાં કેટલા અખાત આવેલા છે?
- બે = કચ્છનો અખાત, ખંભાતનો અખાત

૧૫. ગુજરાતમાં કુલ કેટલા બંદર છે?
- ૪૩

૧૬. ગુજરાતનું એકમાત્ર મુક્ત વ્યાપાર બંદર કયું છે?
- કંડલા (કચ્છ)

૧૭. ગુજરાતનું એક્માત્ર આંતરરાષ્ટ્રીય હવાઈ મથક જણાવો.
- સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ (અમદાવાદ)

૧૮. ગુજરાતના કયા જીલ્લાને આંતરરાષ્ટ્રીય સરહદ સ્પર્શે છે?
- કચ્છ, બનાસકાંઠા

૧૯. સિરક્રિક ક્યાં આવેલી છે?
- કચ્છ (ભારત- પાકિસ્તાન બોર્ડર)

૨૦. ઉત્તર ગુજરાતનો ભાગ કયા નામે જાણીતો છે?
- આનર્ત પ્રદેશ

૨૧. મહી અને રેવા વચ્ચેનો પ્રદેશ જણાવો.
- લાટ પ્રદેશ

૨૨. મહી અને ઢાઢર નદી વચ્ચેનો પ્રદેશ જણાવો.
- કાનમનો પ્રદેશ (ભરૂચ)

૨૩. વાત્રક અને મહી નદી વચ્ચેનો પ્રદેશ જણાવો.
- ચરોતર પ્રદેશ

૨૪. વેરાવળ અને ચોરવડ વચ્ચેનો પ્રદેશ જણાવો.
- લીલી નાઘેડ નો પ્રદેશ

વનરાજસિંહ ડોડીયા, મો.નં-૯૭૩૭૯૯૪૦૯૨, email. vanrajsinh.d1@gmail.com

www.marugujarat.in

૨૫. 'ગુજરાતનો બગીચો' તરીકે કયો ભાગ જાણીતો છે?
- મધ્ય ગુજરાતનો પ્રદેશ

૨૬. કઈ નદીનો કિનારો સુવાલીની ટેકરીઓ તરીકે જાણીતો છે?
- તાપી

૨૭. ગુજરાતમાં સૌથી વધુ નદીઓ કયા જીલ્લામાં છે?
- કચ્છ

૨૮. ખંભાતના અખાતમાં કયા બેટ આવેલા છે?
- એલિયાબેટ અને પીરમબેટ

૨૯. એલિયાબેટ કયા જીલ્લામાં આવેલો છે?
- ભરૂચ

૩૦. એલિયાબેટ કઈ નદી પર આવેલો છે?
- નર્મદા નદી પર

૩૧. પીરમબેટ કયા જીલ્લામાં આવેલો છે?
- ભાવનગર

૩૨. કલ્પસર યોજના ક્યાં આકાર લઈ રહી છે?
- ખંભાતના અખાતમાં

૩૩. જામનગર નજીક કયો ટાપુ જાણીતો છે?
- પરવાળાનો પિરોટન ટાપુ

૩૪. પિરોટન ટાપુ કયા જીલ્લામાં આવેલો છે?
- કચ્છના અખાતમાં

૩૫. સૌરાષ્ટ્રનો ઉચ્ચ પ્રદેશ શેનો બનેલો છે?
- બોસાલ્ટના અગ્નિકૃત ખડકોનો

૩૬. 'લગૂન' ની રચના કયા જીલ્લામાં છે?
- કચ્છ

૩૭. કંઠીના ઘાસના મેદાનો ક્યાં આવેલો છે?
- કચ્છ

૩૮. બન્નીના ઘાસના મેદાનો ક્યાં આવેલા છે?
- કચ્છ

૩૯. કયા પ્રદેશમાં 'મેન્ગ્રોવ' (ચેર) ના જંગલો જોવા મળે છે?
- કચ્છ અને જામનગરના દરિયા કિનારે

૪૦. જેસોરની ટેકરીઓ કયા જીલ્લામાં આવેલી છે?
- બનાસકાંઠા (દાંતા અને પાલનપુર નજીક)

૪૧. આરાસુરની ટેકરીઓ કયા જીલ્લામાં આવેલી છે?
- સાબરકાંઠા (ખેડબ્રહ્મા, ઈડર, શામળાજી)

૪૨. અંબાજી કઈ પર્વતમાળાના ભાગરૂપે આવેલુ છે?
- અરવલ્લી પર્વતમાળા

૪૩. સહ્યાદી પર્વતમાળા ક્યાં આવેલી છે? - ડાંગમાં

૪૪. સાપુતારા કયા પર્વતમાળાના ભાગરૂપે આવેલું છે? - સહ્યાદી

૪૫. ગુજરાતનું એકમાત્ર ગિરિમથક જણાવો. - સાપુતારા (ડાંગમાં)

૪૬. રાજપીપળાના ડુંગરો કઈ પર્વતમાળાના ભાગરૂપે આવેલા છે?
- સહ્યાદી પર્વતમાળા (સાતપૂડા પર્વતમાળા)

૪૭. પારનેરાની ટેકરીઓ કઈ પર્વતમાળાના ભાગરૂપે આવેલી છે?
- સહ્યાદી પર્વતમાળા

૪૮. પારનેરાની ટેકરીઓ કયા જેલ્લામાં છે?
- વલસાડ

૪૯. 'ડુંગરધાર' ક્યાં આવેલી છે?
- કચ્છ (કચ્છમાં મોટા ડુંગરો નથી પણ નાના ડુંગરોની ત્રણ હાર આવેલી છે. જેને ડુંગરધાર કહે છે)

૫૦. ડુંગરધારમાં સૌથી ઊંચો પર્વત કયો છે?
- ધીણોધર (૩૮૮ મીટર)

૫૧. ગુજરાતનો સૌથી ઊંચો પર્વત જણાવો.
- ગિરનાર પર્વત (જૂનાગઢ)

૫૨. ગુજરાતનું સૌથી ઊંચુ શિખર જણાવો.
- ગોરખનાથ (૧૧૧૭ મીટર) (ગિરનાર ઉપર)

૫૩. ગિરનાર પર્વત બીજા કયા નામે જાણીતો છે?
- રૈવતક

વનરાજસિંહ ડોડીયા, મો.નં-૯૭૩૭૯૯૪૦૯૨, email. vanrajsinh.d1@gmail.com

www.marugujarat.in

* **નદીઓ અને સરોવર**

૧. **નર્મદા નદી**

- ગુજરાતની સૌથી મોટી નદી છે. ગુજરાતમાં તેની લંબાઈ ૧૬૦ કિમી. છે.
- તે રેવા, મેકલકન્યા અને સોમોદભવા ના નામે પણ ઓળખાય છે.
- તે મધ્યપ્રદેશના મૈકલ પર્વતમાળાના અમરકંટકમાંથી નીકળી ભરૂચ થી દૂર ખંભાતના અખાતને મળે છે.
- નર્મદા ગુજરાતમાં 'હાંફેશ્વર' માંથી પ્રવેશે છે.
- ત્યાં તેને 'ઓરસંગ' અને 'કરજણ' નદી મળે છે.
- નર્મદાના મુખ પર 'એલિયાબેટ' આવેલો છે.
- નર્મદાના કિનારે ચાંદોદ, કરનારી, શુક્લતીર્થ જેવાં તીર્થસ્થળો આવેલાં છે.
- તે મધ્યપ્રદેશ, મહારાષ્ટ્ર અને ગુજરાત એમ ત્રણ રાજ્યોમાંથી પસાર થાય છે.

૨. **તાપી નદી**

- મધ્યપ્રદેશનાં બેતુલ માથી નિકળી મહારાષ્ટ્ર થઈને સુરત પાસે અરબ સાગરને મળે છે.
- તાપી 'હરણફાળ' નામનાં સ્થળેથી ગુજરાતમાં પ્રવેશે છે.
- તેના પર 'ઉકાઈ' અને 'કાંકરાપાર' યોજના બની છે.
- તાપી સૂર્યદેવતાની પુત્રી કહેવાય છે.

૩. **મહી નદી**

- મધ્યપ્રદેશમાંથી નિકળી રાજસ્થાનમાં થઈને ગુજરાતમાં ખંભાતના અખાતને મળે છે.
- મહી નદી લાડથી 'મહીસાગર' તરીકે ઓળખાય છે.
- આ નદી પર 'વણાકબોરી (ખેડા)' અને 'કડાણા (પંચમહાલ)' યોજના બની છે.

૪. **સાબરમતી**

- ગુજરાતની સૌથી લાંબી નદી છે.
- તેની લંબાઈ ૩૨૧ કિમી છે.
- ઉદયપુર પાસેના ઢેબર સરોવર નજીકથી નીકળી વૌઠાથી આગળ ખંભાતના અખાતને મળે છે.
- આ નદી પર મહેસાણા જીલ્લાના ધરોઈ ગામ પાસે 'ધરોઈ યોજના' બની છે.

વનરાજસિંહ ડોડીયા, મો.નં-૯૭૩૭૯૯૪૦૯૨, email. vanrajsinh.d1@gmail.com

૫. **ભાદર નદી**

- સૌરાષ્ટ્રની સૌથી મોટી નદી છે.
- ગુજરાતમાંથી નીકળી ગુજરાતમાંજ વહે છે.
- આ નદી પર 'ગોમટા યોજના' (રાજકોટ) બની છે.

૬. **બનાસ નદી**

- ઉત્તર ગુજરાતની સૌથી લાંબી નદી છે.
- તેનું પ્રાચીન નામ 'પર્ણાશા' હતું.

૭. ગુજરાતની કુંવારિકા નદીઓ જણાવો.

- બનાસ, સરસ્વતી, રૂપેણ (જે કચ્છના નાના રણમાં સમાઈ જાય છે.)

૮. ગીરાધોધ ક્યાં અને કઈ નદી પર આવેલો છે?

- અંબિકાનદી પર (ડાંગ)

૯. ધોળીધજા બંધ ક્યાં અને કઈ નદી પર છે?

- ભોગાવો નદી પર (સુરેન્દ્રનગર)

૧૦. **નળ સરોવર**

- ત્યાં 'પાનવડ' સૌથી મોટો ટાપુ છે.
- નળ સરોવર વિસ્તારને અભયારણ્ય તરીકે જાહેર કરવામાં આવ્યુ છે.
- 'યાયાવર' પક્ષીઓનું અભયારણ્ય છે.

વનરાજસિંહ ડોડીયા, મો.નં-૯૭૩૭૯૯૪૦૯૨, email. vanrajsinh.d1@gmail.com

www.marugujarat.in

* **અગત્યની સિંચાઈ યોજના**

૧. **નર્મદા યોજના**

- ગુજરાતનું સૌથી મોટું કૃત્રિમ સરોવર 'સરદાર સરોવર' છે.
- નર્મદા નદી પર નર્મદા જીલ્લાના નવાગામ નજીક કેવડિયા કોલોની પાસે એક બંધ બાંધવામાં આવ્યો છે. જેનુ નામ 'સરદાર સરોવર' યોજના રાખવામાં આવ્યુ છે.
- સરદાર સરોવર બંધનુ શિલારોપણ 'જવાહરલાલ નહેરુ' એ કર્યુ હતુ.
- આ યોજનાથી ગુજરાત, રાજસ્થાન, મધ્યપ્રદેશ અને મહારાષ્ટ્ર ને લાભ મળશે.

૨. **કાંકરાપાર અને ઉકાઈ યોજના**

- તાપી નદી પર સુરત પાસે કાંકરાપાર અને તાપી જીલ્લાના ઉકાઈગામ પાસે ઉકાઈ યોજના આવેલી છે.

૩. **વણાકબોરી અને કડાણા યોજના**

- મહી નદી પર વણાકબોરી (ખેડા) અને કડાણા (પંચમહાલ) ગામ પાસે આ યોજના આવેલી છે.

૪. **ધરોઈ યોજના**

- સાબરમતી નદી પર મહેસાણા જીલ્લાના ખેરાલું તાલુકાના ધરોઈ ગામ પાસે આ યોજના આવેલી છે.

૫. **દાંતીવાડા યોજના (બનાસકાંઠા)**

- બનાસનદી પર બનાસકાંઠાના દાંતીવાડા ગામ પાસે આવેલી છે.

૬. **મુક્તેશ્વર યોજના (બનાસકાંઠા)**

- સરસ્વતી નદી પર બનાસકાંઠાના મુક્તેશ્વર ગામ પાસે આવેલી છે.

૭. **ગોમટા યોજના (રાજકોટ)**

- ભાદર નદી પર રાજકોટના ગોમટા ગામ પાસે આવેલી છે.

૮. **રાજસ્થળી યોજના (ભાવનગર)**

- શેત્રુંજી નદી પર આ યોજના આવેલી છે.

વનરાજસિંહ ડોડીયા, મો.નં-૯૭૩૭૯૯૪૦૯૨, email. vanrajsinh.d1@gmail.com

* **કૃષિ સંપતિ**

પાકો	-	**સૌથી વધુ ઉત્પાદન કરતો જીલ્લો**
૧. ઘઉં	-	અમદાવાદ (ભાલિયા ઘઉં પ્રખ્યાત છે)
૨. ડાંગર	-	ખેડા અને અમદાવાદ જીલ્લામાં
૩. જુવાર	-	સુરત અને જામનગર જીલ્લામાં
૪. બાજરી	-	બનાસકાંઠા
૫. મગફળી	-	જૂનાગઢ જીલ્લામાં (ભારત ભરમાં ગુજરાત પ્રથમ છે)
૬. કપાસ	-	સુરેન્દ્રનગર જીલ્લામાં (ભરૂચ કાનમનો પ્રદેશ કહેવાય છે)
૭. તમાકુ	-	ખેડા જીલ્લામાં
૮. ડુંગળી	-	ભાવનગર જીલ્લામાં
૯. બટાકા	-	બનાસકાંઠા જીલ્લામાં
૧૦. રાગી	-	ડાંગ જીલ્લામાં
૧૧. લીંગ	-	ભરૂચ જીલ્લામાં
૧૨. કેળા	-	ખેડા જીલ્લામાં
૧૩. જામફળ	-	અમદાવાદના ધોળકા અને ભાવનગરમાં
૧૪. દાડમ	-	ભાવનગર જીલ્લામાં
૧૫. ચીકુ	-	વલસાડ જીલ્લામાં
૧૬. કેરી	-	વલસાડ ની હાફૂસ અને જૂનાગઢ ની કેસર કેરી પ્રખ્યાત છે.
૧૭. તુવેરદાળ	-	વાંસદાની (નવસારી)
૧૮. ખારેક, રાયણ	-	કચ્છ જીલ્લામાં
૧૯. ઈસબગુલ	-	મહેસાણા અને બનાસકાંઠા
૨૦. જીરૂ, વરિયાળી	-	મહેસાણા અને બનાસકાંઠા

૨૧. ઊનાળુ પાકને 'જાયદ' કહે છે.
૨૨. શિયાળુ પાકને 'રવિપાક' કહે છે.
૨૩. ચોમાસુ પાકને 'ખરીફપાક' કહે છે.

વનરાજસિંહ ડોડીયા, મો.નં-૯૭૩૭૯૯૪૦૯૨, email. vanrajsinh.d1@gmail.com

www.marugujarat.in

* ખનીજ સંપતિ

૧. ચિનાઈ માટી

- સાબરકાંઠા જીલ્લાનાં 'એકલારા' અને 'અરસોદિયા' માંથી મળે છે.
- 'અરસોદિયા' ભારતમાં ચિનાઈ માટીનું સૌથી મોટું ક્ષેત્ર છે.

૨. જિપ્સમ (ચિરોડી)

- તેનો ઉપયોગ સિમેન્ટ અને રાસાયણિક ખાતર બનાવવામાં થાય છે.
- જામનગર માંથી સૌથી વધુ પ્રાપ્ત થાય છે.

૩. અકીક

- ભારતમાં એકમાત્ર ગુજરાતમાં થાય છે.
- શૃંગારની ચીજવસ્તુઓ બનાવવામાં ઉપયોગી છે.
- નર્મદા જીલ્લાના 'રાજપીપળા' ના ડુંગરો માંથી મળે છે.
- 'ખંભાત' અકીક ના ઉદ્યોગ માટે જાણીતુ છે.

૪. ફ્લોર સ્પાર

- વિશ્વમાં એકમાત્ર ગુજરાતમાં સૌથી વધારે મળે છે.
- ધાતુઓને ગાળવા માટે અગત્યની ખનીજ છે.
- વડોદરા જીલ્લાના 'છોટા ઉદેપુર' તાલુકામાંથી સૌથી વધુ મળે છે.
- કડીપાણી (વડોદરા) ખાતે ફ્લોર સ્પાર શુદ્ધીકરણ કારખાનું આવેલુ છે.

૫. ચૂનાના પથ્થર

- જામનગર ના મીઠાપુર પાસેથી 'મીલીઓ લાઈટ' પ્રકારનો ચૂનાનો પથ્થર મળે છે.

૬. તાંબુ, સીસું, જસત

- બનાસકાંઠા જીલ્લાના 'દાંતા' તાલુકામાથી મળે છે.

૭. બોક્સાઈડ

- એલ્યુમિનિયમ ના ઉત્પાદન માટે ઉપયોગી છે.
- જામનગર અને કચ્છ માથી મોટા પ્રમાણમાં મળી આવે છે.

૮. લિગ્નાઈટ કોલસો (ડોલોમાઈટ)

- સૌથી હલકા પ્રકારનો કોલસો છે.
- કચ્છ જીલ્લાના 'પાનન્ધ્રો' એ અગત્યનું ઉત્પાદન મથક છે.
- તેને 'ભૂરા કોલસો' પણ કહેવાય છે.

૯. આરસના પથ્થર

- બનાસકાંઠા ના અંબાજી પાસેથી મળી આવે છે.

૧૦. અણુ વિદ્યુત મથક

- ગુજરાતમાં એક માત્ર 'કાંકરાપાર' (સુરત)માં છે.
- જ્યારે ભાવનગરનું 'મીઠી વિરડી' હાલ વિવાદમાં છે.

૧૧. થર્મલ વિદ્યુત મથક

- 'ધુવારણ' (આણંદ) સૌથી મોટુ થર્મલ વિદ્યુત મથક છે.

૧૨. જળ વિદ્યુત મથક

- ઉકાઈ (તાપી) અને કડાણા (પંચમહાલ)

૧૩. ખનીજતેલ અને કુદરતીવાયુ

- સૌ પ્રથમ ઈ.સ. ૧૯૫૮ માં 'લૂણેજ' (આણંદ) માંથી ખનીજતેલ અને કુદરતીવાયુ મળ્યા હતા.
- 'અંકલેશ્વર' (ભરૂચ) એ ભારતનું સૌથી મોટું ખનીજતેલ ક્ષેત્ર છે.
- 'ગાંધાર' (ભરૂચ) પણ અગત્યનું તેલક્ષેત્ર છે.

www.marugujarat.in

* **ખાતર ઉદ્યોગ**

૧. ગુજરાત નર્મદાવેલી ફર્ટિલાઈઝર કંપની (GNFC) - ચાવજ (ભરૂજ)

૨. ગુજરાત સ્ટેટ ફર્ટિલાઈઝર કંપની (GSFC) - બાજવા (વડોદરા)

- તે ભારતનું સૌથી મોટું કારખાનુ છે.

3. IFFCO ખાતરનાં કારખાના - કલોલ, કંડલા

૪. કૃભકો રાસાયણિક ખાતર - હજીરા (સુરત)

* **પ્રશ્નોત્તરી**

૧. ગુજરાતમાં કેવા પવનો વાય છે?

- મોસમી પવનો

૨. ગુજરાતમાં કેવા પવનો વરસાદ લાવે છે?

- નૈઋત્યકોણીય મોસમી પવનો

3. સતત સાત થી દસ દિવસ સુધી ચાલતા વરસાદને શું કહે છે?

- હેલી

૪. સૌથી વધુ સાગના લાકડાં ક્યાંથી મળે છે? - વલસાડ

૫. પડિયા-પતરાળા બનાવવા કયા પાન વપરાય છે? - ખાખરાના પાન

૬. બીડીઓ બનાવવા કયા પાન વપરાય છે? - ટીમરુના પાન

૭. ગુજરાતમાં ગાયની કઈ બે જાતો પ્રખ્યાત છે?

- કાંકરેજી ગાય (કચ્છ) , ગીર ની ગાય (સૌરાષ્ટ્ર)

૮. સૌરાષ્ટ્રની કઈ ભેંસો સૌથી વધુ દૂધ આપે છે?

- જાફરાબાદી ભેંસો

૯. મત્સ્ય ઉદ્યોગનું સૌથી મોટુ કેન્દ્ર જણાવો.

- વેરાવળ (ગીર સોમનાથ), (ભારતનું સૌથી મોટુ કેન્દ્ર છે)

૧૦. વેરાવળમાં શેની રિફાઈનરી આવેલી છે?

- શાર્ક માછલીના તેલને શુધ્ધ કરવાની

૧૧. મોતી આપતી પર્લફિશ ક્યાંથી મળે છે?

- જામનગર પાસેના પરવાળાના પિરોટન પાસેથી કાલુ માછલી (પર્લ ઓઈસ્ટર) મળે છે.

- કોલક નદી ના પટ માંથી ‘કાલુ માછલી’ મળે છે.

* **પાર્ક અને અભયારણ્ય**

૧. ગીર નેશનલ પાર્ક - જૂનાગઢ - સિંહ

૨. વેરાવદર નેશનલ પાર્ક - ભાવનગર - કાળિયાર (બ્લેકબગ)

૩. મરીન નેશનલ પાર્ક - જામનગર - દરિયાઈ જીવો

૪. વાંસદા નેશનલ પાર્ક - નવસારી - દીપડા

૧. નારાયણ સરોવર અભયારણ્ય- કચ્છ - ચિંકારા

૨. ધુડખર અભયારણ્ય - કચ્છ

- વિશ્વમાં જંગલી ગધેડા ફક્ત નાના રણમાં જોવા મળે છે.

૩. સુરખાબનગર અભયારણ્ય - કચ્છ - ફ્લેમિંગો

૪. નળસરોવર પક્ષી અભયારણ્ય- અમદાવાદ - યાયાવર પક્ષી

૫. થોળપક્ષી અભયારણ્ય - ગાંધીનગર

૬. ખિજડીયા પક્ષી અભયારણ્ય - જામનગર

૭. જેસોર રીંછ અભયારણ્ય (ઈકબાલગઢ અભયારણ્ય) - બનાસકાંઠા(પાલનપુર)

૮. બરડા અભયારણ્ય - પોરબંદર

૯. હીંગોળગઢ અભયારણ્ય - રાજકોટ

૧૦. જાંબુઘોડા અભયારણ્ય - પંચમહાલ (ગોધરા)

૧૧. રતનમહાલ રીંછ અભયારણ્ય- દાહોદ

૧૨. સુરપાણેશ્વર અભયારણ્ય - ડેડિયાપાડા (નર્મદા)

૧૩. બરડીપાડા અભયારણ્ય - ડાંગ - વાઘ અને સાબર માટે

૧૪. પૂર્ણા અભયારણ્ય - ડાંગ

૧૫. ડુખમલ અભયારણ્ય - ભરૂચ - રીંછ

૧૬. હાથબ કાચબા ઉછેર કેન્દ્ર - ભાવનગર

૧૭. મધમાખી ઉછેર કેન્દ્ર અને ત્રિફળાવન કેન્દ્ર - સાપુતારા (ડાંગ)

૧૮. ત્રિફળા માં કઈ ત્રણ વસ્તુ હોય છે?

- હરડે, બહેરા, આંબળા

www.marugujarat.in

ગુજરાતનાં સાહિત્યકારો

૧. **નરસિંહ મહેતા** જન્મ- તળાજા(ભાવનગર)(૧૪૧૪)

- ‘ગુજરાતી ભાષાના આદિકવિ’ કહેવાય છે.
- તેમના ‘પ્રભાતિયા’ અને ‘ઝૂલણા છંદ’ પ્રખ્યાત છે.

* **કૃતિઓ**

- સુદામા ચરિત્ર
- શામળશાનો વિવાહ
- કુંવરબાઈ નું મામેરું
- હુંડી
- નાગદમન

* **પંક્તિઓ**

- વૈષ્ણવજન તો તેને રે કહીએ રે
- અખીલ બ્રહ્માંડમાં એક તુ શ્રીહરી
- જળ કમલ છાંડી જાને બાળા
- નીરખને ગગનમાં, કોણ ધૂમી રહ્યો?
- ભલુ થયુ ભાંગી જંજાળ, સુખે ભજીશું શ્રી ગોપાળ
- પ્રેમ રસ પાને તું મોર પિંછ ધર

૨. **મીરાબાઈ** જન્મ- મેડતા (રાજસ્થાન)

- જનમ-જનમ ની દાસી, પ્રેમ દિવાની

* **કૃતિઓ**

- કૃષ્ણ ભક્તિના પદો
- નરસિંહ રા માહ્યરા
- સત્યભામાનું રૂસણું

* **પંક્તિઓ**

- જૂનું તો થયુ રે દેવળ
- રામ રાખે તેમ રહીએ
- ઊંચી મેડી રે મારા સંતની રે
- રામ રમકડું જડ્યુ રે
- મેરે તો ગિરધર ગોપાલ
- પગ ઘુંઘરૂ બાંધ મીરા નાચી રે
- વૃદાવનની કુંજ ગલીમાં

૩. **હેમચંદ્રાચાર્ય** જન્મ- ધંધુકા

- ‘કવિ કાલસર્વજ્ઞ’ નુ બીરુદ મળ્યુ છે.
- તેમનુ સાચુ નામ ‘ ચાંગદેવ’ હતુ.
- તેમણે પાટણમાં ‘જ્ઞાન મંદિર’ ની સ્થાપના કરી.

* **કૃતિઓ**

- તેમણે પ્રાકૃત ભાષામાં ‘ સિધ્ધહેમશબ્દાનુશાસન’ નામનાં વ્યાકરણ ગ્રંથ ની રચના કરી.

૪. **અખો** જન્મ- જેતલપુર

- ‘જ્ઞાનનો વડલો’ તરીકે જાણીતા છે.
- સાચુ નામ- સોની અભયદાસ
- વ્યવસાય- સોનીનો
- અમદાવાદ ના ખાડીયામાં દેસાઈ ની પોળ માં રહે છે.
- તેમના ‘ છપ્પા’ પ્રખ્યાત છે.

* **કૃતિઓ**

- અનુભવબિંદુ
- અખેગીતા
- ગુરુ શિષ્ય સંવાદ

* **પંક્તિઓ**

- એક મુરખને એવી ટેવ, પથ્થર એટલા પૂજે દેવ
- ભાષાને શું વળગે ભૂરી?

www.marugujarat.in

૫. **પ્રેમાનંદ** જન્મ- વડોદરા

- ‘ગુજરાતી ભાષાના મહાકવિ’ કહેવાય છે.
- ‘આખ્યાનોના કવિ’ અને ‘આખ્યાનકાર શિરોમણિ’ તરીકે જાણીતા છે.
- મુખ્ય વ્યવસાય- માણભટ્ટ
- રસના બાદશાહનુ બિરુદ મળ્યુ છે.

* **કૃતિઓ**

- સુદામા ચરિત્ર – દર શનિવારે ગવાય છે.
- ઓખા હરણ – દર ચૈત્ર માસમાં ગવાય છે.
- નળાખ્યાન
- મામેરુ

* **ઉક્તિ**

- જ્યાં સુધી ગુજરાતી ભાષાને હું ઉચ્ચ સ્થાન પર નહીં મૂકુ ત્યાં સુધી હું પાઘડી નહી બાંધુ.

૬. **શામળ ભટ્ટ** જન્મ- ગોમતીપુર (અમદાવાદ)

- પ્રથમ પદ્યવાર્તાકાર છે.

* **કૃતિઓ**

- સિંહાસન બત્રીસી, નંદ બત્રીસી, વૈતાલ પચીસી, ચન્દ્ર ચન્દ્રાવતી, મદન-મોહના, સૂડા બહોતરી

૭. **ગંગા સતી** વતન- સમઢિયાળા(ભાવનગર)

- તેમની પુત્રવધુનું નામ પાનબાઈ હતુ.

* **પદો**

- વિજળીના ચમકારે મોતીડા પરોવો.
- મેરૂ તો ડગે પણ જેના મનડા ડગે પાનબાઈ

૮. **ભાલણ** જન્મ- પાટણ

- ‘આખ્યાનના પિતા’ કહેવાય છે.
- તેમણે ‘દશમ સ્કંધ’ લખ્યો.
- તેમણે ‘કાદંબરી’ નામની સંસ્કૃત કૃતિનો ભાવાનુવાદ કર્યો છે

૯. **ભોજા ભગત**

- તેમણા ‘ચાબખા’ વખણાય છે.

* **પંક્તિ**

- પ્રાણિયા ભજી લેને કિરતાર, આતો સપનું છે સંસાર

૧૦. **કવિ ધીરો ભગત**

- તેમની ‘કાફીઓ’ વખણાય છે.

* **ઉક્તિ**

- જેને રામ રાખે તેને કોણ ચાખે.

૧૧. **પ્રિતમ**

- હરિનો માર્ગ છે સૂરાનો, નહિ કાયરનુ કામ-
- આનંદ મંગળ કરૂ આરતી

૧૨. **વલ્લભ મેવાડા**

- તેમના ‘ગરબા’ પ્રખ્યાત છે.

૧૩. **દયારામ**, જન્મ- ડભોઈ (વડોદરા)

- તેઓ ‘ભક્તકવિ’ તરીકે જાણીતા છે.
- તેમની ‘ગરબી’ પ્રખ્યાત છે.

* **કૃતિઓ**

- રસિક વલ્લભ, દાણ ચાતુરી

* **પંક્તિઓ**

- શ્યામ રંગ સમીપે ન જાવુ.

www.marugujarat.in

૧૪. **<u>એલેક્ઝેન્ડર કિન્લોક ફાર્બસ</u>**

- ગુજરતી ભાષા- સાહિત્યનો પરદેશી પ્રેમી
- તેમણે ઈ.સ. ૧૯૪૮ મા ગુજરાત વર્નાક્યુલર સોસાયટી (ગુજરાત વિદ્યાસભા) ની સ્થાપના કરી.

* **<u>કૃતિઓ</u>** – રાસમાળા ભાગ ૧,૨

૧૫. **<u>લોકહિતચિંતક દલપતરામ</u>**, જન્મ- વઢવાણ

- 'ગુજરાતી વાણી રાણીના વકીલ' કહેવાય છે.
- તેઓ 'કવિશ્વર' તરીકે પણ ઓળખાય છે.
- તેમનો પુત્ર નાન્હાલાલ હતા.
- તેઓ કિન્લોક ફાર્બસ ના મિત્ર હતા.
- ફાર્બસ ના મૃત્યુ પછી તેમની યાદમાં ' ફાર્બસ વિરહ' નામની કરુણ પ્રશંસા કરી.
- તેમણે પ્રથમ ગુજરાતી દેશભક્તિ કાવ્ય 'હુન્નરખાન ની ચઢાઈ' લખ્યુ.

* **<u>રચનાઓ</u>**

- ગુજરાતી ભાષાનું પ્રથમ નાટક – લક્ષ્મી
- હાસ્ય રસિક નાટક – મિથ્યાભિમાન
- પ્રથમ કાવ્ય સંગ્રહ – કાવ્ય દોહન
- પિંગળ, બાપાની પિંપર

* **<u>પંક્તિ</u>**

- લાંબા જોડે ટૂંકો જાય, મરે નહીં તો માંદો થાય
- ઉંટ કહે આ સભામાં વાંકા અંગવાળાં ભૂંડા

વનરાજસિંહ ડોડીયા, મો.નં-૯૭૩૭૯૯૪૦૯૨, email. vanrajsinh.d1@gmail.com

૧૬. **<u>નર્મદ(નર્મદાશંકર દવે)</u>**, જન્મ- સુરત

- 'ગુજરાતી ગદ્યના પિતા' કહેવાય છે.
- 'યુગ વિધાયક સર્જક' અને 'અર્વાચીનોમાં આદ્ય' તરીકે જાણીતા છે.
- ગુજરાતી ભાષાની પ્રથમ આત્મકથા- મારી હકીકત
- ગુજરાતી ભાષાનું પ્રથમ મેગેઝિન – "દાંડીયો" બહાર પાડ્યુ.
- તેમણે પ્રથમ શબ્દકોષ – "નર્મકોષ" ની રચના કરી.
- ગુજરાતી સાહિત્યમાં 'પ્રાણવંતો પુર્વજ' તરીકે જાણીતા છે.

* **<u>કૃતિઓ</u>**

- મારી હકીકત, પિંગળ પ્રવેશ, સીતા હરણ

* **<u>ઉક્તિ</u>**

- જય જય ગરવી ગુજરાત
- યા હોમ કરીને પડો ફતેહ છે આગે

૧૭. **<u>નંદશંકર તુળજાશંકર મહેતા</u>** જન્મ- સુરત

- ગુજરાતી ભાષાની પ્રથમ નવલકથા ' કરણઘેલો' ની રચના કરી.
- જેનું મુખ્ય પાત્ર 'રૂપસુંદરી' છે.

૧૮. **<u>ગોવર્ધનરામ ત્રિપાઠી</u>** જન્મ- નડિયાદ

- ગુજરાતી ભષાની પ્રથમ મહાનવલકથા 'સરસ્વતી ચંદ્ર' ની રચના કરી. જેનું મુખ્ય પાત્ર 'ગુણસુંદરી' અને 'કુમુદ સુંદરી' છે.
- તેઓ 'પંડિતયુગના પુરોધા' કહેવાય છે.

૧૯. **<u>નરસિંહરાવ દિવેટીયા (જ્ઞાનબાલ)</u>** જન્મ- અમદાવાદ

- તેઓ 'સાહિત્ય દિવાકર' તરીકે જાણીતા છે.
- ગુજરાતી ભષાના 'જાગ્રત ચોકીદાર' કહેવાય છે.
- ગુજરાતી ભાષાનું પ્રથમ ઊર્મિકાવ્ય 'કુસુમમાળા' ની રચના કરી.

* **<u>પંક્તિ</u>**

- મંગલ મંદિર ખોલો દયામય

વનરાજસિંહ ડોડીયા, મો.નં-૯૭૩૭૯૯૪૦૯૨, email. vanrajsinh.d1@gmail.com

www.marugujarat.in

૨૦. **<u>મહીપતરામ નીલકંઠ</u>**
- ગુજરાતી ભાષાનાં પ્રથમ પ્રવાસગ્રંથ 'ઈંગ્લેન્ડની મુસાફરીનું વર્ણન' રચ્યો.
- તેમની પ્રખ્યાત નવલકથા 'સાસુ વહુની લસાઈ'

૨૧. **<u>આનંદ શંકર ધ્રુવ</u>**
- ગુજરાતી સાહિત્યમાં 'ધર્મનો તારો' તરીકે જાણીતા છે.
- 'પ્રબુધ્ધ જ્ઞાનમૂર્તિ' તરીકે ઓળખાય છે.

૨૨. **<u>બાલાશંકર કંથારિયા</u>** જન્મ- નડિયાદ
- 'કલાન્ત કવિ' તરીકે જાણીતા છે.
- ગુજરાતી 'ગઝલ' ના આદ્યપ્રવર્તક/પિતા છે.

* **<u>કૃતિઓ</u>**
- કલાન્ત કવિ
- બોધ, જીગરનો યાર (ગઝલ)

૨૩. **<u>રામનારાયણ વી. પાઠક</u>** જન્મ- ગાણોલ
- તખલ્લુસ- શેષ, દ્વિરેફ, સ્વૈરવિહાર, જાત્રાળુ
- ગાંધીયુગના 'સાહિત્ય ગુરુ' કહેવાય છે.
- તેમણે શેષથી કાવ્યો, દ્વિરેફથી વાર્તાઓ અને સ્વૈરવિહારથી નિબંધો લખ્યા છે.

૨૪. **<u>મણિલાલ નભુભાઈ ત્રિવેદી</u>** જન્મ- નડીયાદ
- બ્રહ્મનિષ્ઠ, અભેદ માર્ગના પ્રવાસી કહેવાય છે.

* **<u>ઉક્તિ</u>**
- કઈ લાખો નિરાશામાં અમર આશા છુપાઈ છે.

૨૫. **<u>મણિશંકર રત્નજી ભટ્ટ</u>** ઉપનામ- કાન્ત
- ખંડકાવ્ય, ઊર્મિકાવ્યના પિતા કહેવાય છે.

* **<u>કૃતિઓ</u>** - કવ્યસંગ્રહ, પૂર્વાલાપ, વસંતવિજય

૨૬. **<u>રમણલાલ નીલકંઠ</u>** ઉપનામ- મકરંદ
- ગુજરાતી ભષાના પ્રથમ હાસ્યકાર છે.
- અમદાવાદના મેયર રહી ચૂક્યા છે.
- તેમના પત્નિ 'વિદ્યાગૌરી નિલકંઠ' ગુજરાતના પ્રથમ સ્નાતક મહિલા છે.

* **<u>કૃતિઓ</u>**
- પ્રથમ હાસ્યકૃતિ- ભદ્રંભદ્ર
- નાટ્યકૃતિ- રાઈનો પર્વત

૨૭. **<u>બળવંતરાય ઠાકોર (બ.કા.ઠાકોર)</u>** જન્મ- ભરૂચ
- તેમનું ઉપનામ 'સેહેની' છે.
- તેઓ 'સોનેટના પિતા' કહેવાય છે.
- તેમણે ઈટાલી ના સોનેટનો સૌ પ્રથમ પ્રયોગ કર્યો.
- તેમણો પ્રથમ સોનેટ સંગ્રહ – ભણકારા

* **<u>ઉક્તિ</u>**= નિશાન ચૂક માફ, નહીં માફ નીચું નિશાન

૨૮. **<u>કરશનદાસ મૂળજી</u>**
- તેમણે 'સત્યપ્રકાશ' નામનું સામયિક બહાર પાડ્યું.
- 'વિધવા વિવાહ' પર નિબંધ લખવા બદલ ઘર છોડવું પડ્યુ.

* **<u>કૃતિઓ</u>**
- સ્ત્રીબોધ, રાસ્તગોફતાર

૨૯. **<u>સુરસિંહજી તખતસિંહજી ગોહિલ</u>** જન્મ- લાઠી(અમરેલી)
- ઉપનામ- કલાપી
- 'સુરતાની વાડીનો મીઠો મોરલો' કહેવાય છે.

* **<u>કૃતિઓ</u>**
- કલાપીનો કેકારવ
- કશ્મીરનો પ્રવાસ

વનરાજસિંહ ડોડીયા, મો.નં-૯૭૩૭૯૯૪૦૯૨, email. vanrajsinh.d1@gmail.com

www.marugujarat.in

* **ઉક્તિ**
- જ્યાં જ્યાં નજર મારી ઠરે યાદી ભરી ત્યાં આપની
- હા પસ્તાવો વિપુલ ઝરણા સ્વર્ગથી ઊતર્યું.
- સૌંદર્ય પામતા પહેલા સુંદર થવું પડે.
- રે પંખીડા સુખ્થી ચણજો, ગીતવા કાઈ ગાજો

૩૦. **ન્હાનાલાલ દલપતરામ** ઉપનામ- પ્રેમભક્તિ
- ગુજરાતના 'કવિવર' ની ઉપાધિ મળેલી છે.
- સોલનશૈલીના શોધક છે.

* **કૃતિ**
- નાટક- જયા જયંત, ઈન્દુકુમાર
- કાવ્યસગ્રહ- ન્હાના ન્હાના રાસ

* **પંક્તિ**
- અસ્ત્યો માહેથી પ્રભુ પરમ સત્યે તુ લઈજા
- ભાભીના ભાવ મને ભીંજવે રે લોલ
- ધન્ય હો ધન્ય જ પુણ્ય પ્રદેશ

૩૧. **રણજિતરામ વાવાભાઈ મહેતા**, જન્મ- સુરત
- 'ગુજરાતી સાહિત્ય સભા અને ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ ની શરૂઆત કરી.
- ગુજરાતી અસ્મિતાના આદ્યપ્રવર્તક' કહેવાય છે.
- ગુજરાતી સાહિત્યસભા તરફથી વિશિષ્ટ સાહિત્ય સેવા બદલ ઈ.સ.૧૯૨૮ થી 'રણજીતરામ સુવર્ણચંદ્રક' આપવામાં આવે છે.
- પ્રથમ રણજીતરામ સુવર્ણચંદ્રક 'ઝવેરચંદ મેઘાણી' ને મળ્યો છે.

૩૨. **કાકાસાહેબ કાલેલકર** જન્મ- સતારા [મહારાષ્ટ્ર]
- મૂળનામ- દત્તાત્રેય બાલકૃષ્ણ કાલેલકર
- ગાંધીજી એ તેમને 'સવાઇ ગુજરાતી' નુ બિરુદ આપ્યું છે.
- તેઓ ઉત્તમ નિબંધકાર છે.
- તેમની આત્મકથા- સ્મરણયાત્રા

* **કૃતિઓ**
- હિમાલયનો પ્રવાસ
- જીવનનો આનંદ
- રખડવાનો આનંદ
- જીવનલીલા

૩૨. **કનૈયાલાલ મુનશી (ધનશ્યામ)**, જન્મ-ભરૂચ
- તેમને 'સ્વપ્ન દ્રષ્ટા'નું બિરુદ મળ્યું છે.
- તેમણે મુંબઈ ખાતે 'ભારતીય વિદ્યાભવન' ની સ્થાપન કરી. જેનું ગુજરાતી સામયિક 'નવનીત (સમર્પણ)' છે.

* **કૃતિઓ**
- ગુજરાતનો નાથ (મુખ્ય પાત્રો- કાક,મંજરી)
- ગુજરાતની અસ્મિતા
- પાટણની પ્રભુતા
- વેરની વસુલાત
- પૃથ્વીવલ્લભ
- કાકાની શશી
- જય સોમનાથ, - મારી કમળા

૩૩. **રમણલાલ વસંતલાલ દેસાઈ**
- તેઓ 'યુગમૂર્તિ વાર્તાકાર' તરીકે ઓળખાય છે.

* **કૃતિઓ**
- ભારેલો અગ્નિ
- ગ્રામ લક્ષ્મી
- દિવ્ય ચક્ષુ
- નિહારીકા

www.marugujarat.in

૩૪. **<u>ગૌરીશંકર જોષી</u>**, ઉપનામ- ધૂમકેતુ, જન્મ- વીરપુર

- ટૂંકી વાર્તાના કસબી છે.
- ચોટદાર વાર્તાઓ નાકસબી છે.

* **<u>કૃતિઓ</u>**

- તણખા મંડળ
- પોસ્ટ ઓફિસ (જેનું મુખ્ય પાત્ર- અલીડોસો)
- ભૈયાદાદા
- ચૌલાદેવી
- આમ્રપાલી

૩૫. **<u>ત્રિભુવનદાસ લુહાર- (સુંદરમ)</u>**

- ગાંધીયુગના કવિ તરીકે જાણીતા છે.

* **<u>કૃતિઓ</u>**

- કોયા ભગતની કડવી વાણી
- કાવ્યમંગલા, દક્ષિણાયાન
- વસુધા, યાત્રા
- બાનો ફોટોગ્રાફ

* **<u>પંક્તિ</u>**

- હું માનવી માનવ થાઉં તો ઘણુ

૩૬. **<u>ઝવેરચંદ મેઘાણી</u>**, ઉપનામ-સુકાની, જન્મ- ચોટીલા

- ગાંધીજીએ તેમની 'રાષ્ટ્રીય શાયર' નું બિરુદ આપ્યુ છે.
- તેઓ પોતાને 'પહાડનું બાળક' તરીકે ઓળખાય છે.
- તેઓ કસુંબલ રંગના ગાયક, લોક સાહિત્યકાર છે.

* **<u>કૃતિઓ</u>**

- સોરઠ તારા વહેતા પાણી, સોરઠી બહારવટીયા
- સૌરાષ્ટ્રનો રસધાર, શિવાજીનું હાલરડુ
- માણસાઈ ના દીવા (રવિશંકર મહારાજ ના જીવન પર)
- યુગ વંદના, વેવિશાળ

* **<u>પંક્તિઓ</u>**

- હો! રાજ મને લાગ્યો કસુંનીનો રંગ
- છેલ્લો, કટોરો ઝેરનો આ પી જજો બાપુ
- યારો ફનાના પંથ પર આગે કદમ
- ઘટમાં ઘોડા થનગને, આતમ વિંઝે પાંખ

૩૭. **<u>ઉમાશંકર જોષી</u>**, જન્મ-બામણા

- તખલ્લુસ- વાસુકી, શ્રવણ
- 'વિશ્વશાંતિના કવિ' નુ બિરુદ મળ્યુ છે.
- તેમને ઈ.સ.૧૯૬૭ માં 'નિશીથ' કાવ્યસંગ્રહ માટે સૌ પ્રથમ જ્ઞાનપીઠ એવોર્ડ મળ્યો હતો.
- ગુજરાત યુનિવર્સિટીના ઉપકુલપતિ હતા.
- તેઓ 'સંસ્કૃતિ' નામનુ સામયિક ચાલાવતા હતા.

* **<u>કૃતિઓ</u>**

- નિશીથ, સાપનાભારા, વિશ્વશાંતિ, ગંગોત્રી, સમયરંગ, ગોષ્ઠિ

* **<u>પંક્તિ</u>**

- ભૂખ્યા જનનો જઠરાગ્નિ જાગશે.
- ભોમિયો વિના મારે ભમરવા ડુંગરા
- ધન્ય ભૂમિ ગુજરાત ધન્ય હે ધન્ય ગિરા ગુજરાતી
- ગુજરાત મોરી મોરી રે

૩૮. **<u>પન્નાલાલ પટેલ</u>** જન્મ- માંડલી

- તેમને ઈ.સ.૧૯૮૫ માં 'માનવી ની ભવાઈ' નવલકથા માતે જ્ઞાનપીઠ એવોર્ડ મળ્યો હતો.
- તેઓ 'સાહિત્ય જગતનો ચમત્કાર' તરીકે જાણીતા છે.

www.marugujarat.in

* **કૃતિઓ**
- માનવીની ભવાઈ (જેના મુખ્ય પાત્રો- કાળુ અને રાજુ છે.)
- મળેલા જીવ (જેના મુખ્ય પાત્રો – કાનજી અને જીવી છે)
- ભાંગ્યાના ભેરૂ, કંકુ

* **ઉક્તિ**
- માનવી ભૂંડો નથી પણ ભૂખ ભૂંડી છે.

૩૯. **રાજેન્દ્ર શાહ (રામવૃદાવની)**
- તેમને ઈ.સ.૨૦૦૧ માં 'ધ્વનિ' કાવ્ય સંગ્રહ માટે જ્ઞાનપીઠ એવોર્ડ આપવામાં આવ્યો હતો.

* **પંક્તિ**
- ઈંધણા વિણવા જઈતી મોરી શૈયર

૪૦. **જ્યોતિન્દ્ર દવે** જન્મ- સુરત
- ગુજરાત ના પ્રથમ નંબર ના 'હાસ્ય લેખક' છે.

* **કૃતિઓ**
- રંગતરંગ
- વડ અને ટેટા
- લગ્નનો ઉમેદવાર

૪૧. **ચન્દ્રવદન મહેતા (ચાંદામામા)**, જન્મ- વડોદરા

* **કૃતિઓ**
- બાંધ ગઢરિયા
- આગગાડી
- ઈલાકાવ્યો

૪૨. **લાભશંકર ઠાકર**, ઉપનામ- લઘરો
- તેઓ 'વૈદ્ય પુનવર્સુ' ના નામે ઓળખાય છે.

* **કૃતિઓ**
- ટોળાં, લઘરો, અવાજ, એક ઉંદર અને જદુનાથ, ઘોંઘાટ

૪૩. **ઝીણાભાઈ રતનજી દેસાઈ** જન્મ- ચિખલી
- તેમનુ ઉપનામ- સ્નેહ રશ્મિ
- તેઓ 'જીવન માંગલ્યના કવિ' તરીકે ઓળખાય છે.
- જાપાનીઝ કાવ્ય પ્રકાર 'હાઈકુ' ની સ્થાપના કરી.
- સી.એન.વિદ્યાલય ના સ્થાપક

* **કૃતિઓ**
- અંતરપાટ
- તૂટેલા તાર
- ગાતા આસોપાલવ

* **પંક્તિ**
- જગતની સૌ કડીઓમાં સ્નેહની સર્વથી વડી

૪૪. **મનુભાઈ પંચોળી** , ઉપનામ-દર્શક
- ભાવનગરમાં લોકભારતી વિદ્યાપીઠ ની સ્થાપના કરી.

* **કૃતિઓ**
- ઝેર તો પીધા છે જાણી જાણી
- સોક્રેટીસ
- દિપ નિર્વાણ

૪૫. **મકરંદ દવે**
- તેમની પત્નિનું નામ કુંદનિકા કાપડિયા હતુ

* **રચના**
- ઝબૂક વિજળી ઝબૂક
- બેભાઈ , તાઈકો

* **પંક્તિ**
- ગમતુ મળે તો અલ્યા ગુંજે ના ભરીઓ

વનરાજસિંહ ડોડીયા, મો.નં-૯૭૩૭૯૯૪૦૯૨, email. vanrajsinh.d1@gmail.com

www.marugujarat.in

૪૬. **ઈશ્વર પેટલીકર**

- 'લોહીની સગાઈ' ની ટૂંકી વાર્તા માટે વિશ્વકક્ષાનો એવોર્ડ મળેલો છે.
- જેના મુખ્ય પાત્રો – (અમરતકાકી અને મંગુ)
- 'જનમટીપ' પણ પ્રખ્યાત કૃતિ છે. મુખ્ય પાત્રો – ભીમો અને ચંદા

૪૭. **સુખલાલજી** જન્મ-લીમલી

- 'પ્રજ્ઞાચક્ષુ' અને 'પ્રકાંડ પંડિત' તરીકે જાણીતા છે.

૪૮. **સુરેશ જોષી**

- તેમનામાં આધુનિકતાના દર્શન જોવા મળે છે.

* **કૃતિઓ**

- છિન્નપત્ર, ગૃહપ્રવેશ, મરણોતર

૪૯. **નવલરામ પંડ્યા** જન્મ-સુરત

* **કૃતિઓ**

- ભટ્ટનુ ભોપાળુ
- જનાવરની જાન
- વીરમતી

૫૦. **ભુપતભાઈ વડોદરિયા** જન્મ- ધાંગ્રધ્રા

- તેઓ 'અભિયાન' મેગેઝીન ચલાવતા હતા.
- તેઓ સમભાવ ગ્રુપના તંત્રી હતા.
- તેઓ નવલકથાકાર અને પત્રકાર હતા.

૫૧. **મોહમ્મદ માંકડ**

- ગુજરાતી સાહિત્ય અકાદમી ના પ્રથમ અધ્યક્ષ હતા.

૫૨. **બકુલ ત્રિપાઠી** જન્મ-નડીયાદ

- ગુજરાતી સમાચારમાં આવતી કોલમ ઠોઠ નિશાળીયો, કક્કો અને બારખડી રચયીતા હતા.

* **રચના**

- વૈકુંઠ નથી જાવુ
- ગોવિંદે માંડી ગોઠડી

૫૩. **હરીન્દ્ર દવે**

- તેમની પ્રખ્યાત નવલકથા ' માધવ ક્યાય નથી મધુવનમાં' છે.
- તેમની પ્રખ્યાત કૃતિ 'ગાંધીની કાવડ'.

* **પંક્તિ**

- પાન લીલુ જોયુ ને તમે યાદ આવ્યા
- જ્યાં ચરણ રુકે ત્યાં કાશી

૫૪. **આદિલ મન્સુરી**

- પ્રખ્યાત ગઝલકાર છે.

* **ગઝલ**

- જ્યારે પ્રણયની જગમા શરૂઆત થઈ હતી.
- માનવ ન થઈ શક્યો તો એ ઈશ્વર બની ગયા.
- નદીની રેતમાં રમતુ નગર

* **કાવ્યસંગ્રહ**

- પગરવ, વળાંક

૫૫. **હરજી લવજી દામાણી**, ઉપનામ- શયદા

- ગઝલકાર છે.

* **ઉક્તિ**

- મને એ જોઈને હસવુ હજારોવાર આવે છે કે પ્રભુ તારા બનાવેલા આજે તને બનાવે છે.

૫૬. **ચીનુ મોદી**, ઉપનામ- ઈર્શાદ

- ગઝલકાર છે.

www.marugujarat.in

૫૭. **<u>સુરેશ દલાલ</u>**

- તેઓ મુંબઈથી 'કવિતા' નામનું મેગેઝીન ચલાવે છે.

* **<u>કૃતિઓ</u>**
- હસ્તાક્ષર
- અખંડ ઝાલર વાગે
- અસ્તિત્વ
- મારી બારીએથી
- ભૂરા આકાશની આશા

૫૮. **<u>રઘુવિર ચૌધરી</u>**

* **<u>કૃતિઓ</u>**
- ડિમલાઈટ (નાટક)
- અમૃતા
- અંતરવાસ
- ઉપરવાસ
- સહ્વાસ

૫૯. **<u>ચન્દ્રકાંત બક્ષી</u>** જન્મ-પાલનપુર

- 'ઘટનાના બેતાજ બાદશાહ' તરીકે જાણીતા છે.

* **<u>કૃતિઓ</u>**
- આકાર, પેરેલિસિસ, બક્ષીનામા, રોમા

૬૦. **<u>રાવજી પટેલ</u>**

* <u>કાવ્ય સંગ્રહ</u>
- અશ્રુધર, અંગત, ઝંઝા
* **<u>પંક્તિ</u>**
- મારી આંખે કંકુના સુરજ આથમ્યા

૬૧. **<u>રમેશ પારેખ</u>**

- તેમનો કાવ્ય સંગ્રહ ' છ અક્ષરનું નામ' છે.

૬૨. **<u>કેશવરામ કાશીરામ શાસ્ત્રી (કે.કા.શાસ્ત્રી)</u>** , જન્મ- માંગરોળ

- તેમને 'વિદ્યાવચસ્યતિ' નું બિરુદ મળ્યું છે.
- તેમનુ પુસ્તક 'વૈષ્ણવજન' નું વિમોચન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ કર્યુ હ્તુ.

૬૩. **<u>પ્રિયકાંત મણિયાર</u>**

- રોમેન્ટિક મિજાજના કવિ છે.

* **<u>કૃતિ</u>** – લીલેરો ઢાળ
* **<u>પંક્તિ</u>** – આપણે તો આકાશને ખેડવુ છે.

૬૪. **<u>કુન્દનિકા કાપડિયા</u>**

- વલસાડના આદિવાસી વિસ્તારમાં 'નંદીગ્રામ' નામની સંસ્થા સ્થાપી.
- તેમની નવલકથા – સાત પગલા આકાશમાં

૬૫. **<u>જીવરામ જોષી</u>**, જન્મ- ગરણી (અમરેલી)

* **<u>કૃતિઓ</u>**
- મિયા ફુસકી, છકોમકો, અડુકિયો-દડુકિયો, તભાભટ્ટ

૬૬. **<u>ચુનીલાલ મડિયા</u>**

- ઈ.સ. ૧૯૬૮ માં પ્રથમ ગુજરાતી રંગીન ફિલ્મ 'લીલુડી ધરતી' ના પ્રણેતા છે.

* **<u>કૃતિઓ</u>**
- વ્યાજનો વારસ, શરણાઈના સુર

૬૭. **<u>ગિજુભાઈ બધેકા</u>** , ઉપનામ – વિનોદી

- બાળકોની 'મૂંછાળી માં' તરીકે જાણીતા છે.
- તેમના 'દિવા સ્વપ્ન' ખૂબ જાણીતી કૃતિ છે.

www.marugujarat.in

૬૮. **નારાયણભાઈ દેસાઈ**

- પિતા મહાદેવભાઈ દેસાઈના જીવન પર આધારિત ‘ અગ્નિકુંડમાં ખીલેલું ગુલાબ’ નવલકથા લખી.
- હાલ તેઓ ‘ગુજરાત વિદ્યાપીઠ’ ના કુલપતિ છે.

૬૯. **મહાદેવભાઈ દેસાઈ**

- ગાંધીજી ના અંતેવાસી / અંગત સચિવ હતા.
- તેમણે ‘મહાદેવભાઈ ની ડાયરી’ લખી.

૭૦. **કિશોરલાલ મશરૂવાલા**

- ‘સમુળી ક્રાંતિ’ ના પ્રણેતા છે.

૭૧. **જોસેફ મેકવાન**

- તેમની પ્રખ્યાત નવલકથા ‘આંગળીયાત’ છે.

૭૨. **કરશનદાસ માણેક**

* **કાવ્ય** - હરિનાં લોચનિયા
* **પંક્તિ** – જીવન અંજલિ થાજો મારુ

૭૩. **ઈન્દુલાલ ગાંધી**

- તેમની પ્રખ્યાત કૃતિ – ‘આંધળી માં નો કાગળ’

૭૪. **પુનિત મહારાજ**

- તેમનું લોકપ્રિય માસિક ‘જન કલ્યાણ’ છે.
* **પંક્તિ** - માં-બાપ ને ભૂલશો નહિ.

૭૫. **રમેશ ગુપ્તા**

* **પંક્તિ** - સ્વર્ણ અક્ષરે લખશે કવિઓ યશગાથા ગુજરાતની

૭૬. **દામોદર ખુશાબદાસ બોટાદકર**

* **પંક્તિ** – જનની ની જોડ સખી નહી જડે રે લોલ

૭૭. **અરદેસર ફરામજી ખબરદાર**

- ગુણવંતી ગુજરાત
- જ્યાં જ્યાં વસે ગુજરાતી, ત્યાં ત્યાં સદાકાળ ગુજરાત

૭૮. **મણિલાલ દેસાઈ**

- ઉંબરે ઊભી સાંભળુ રે બોલ વાલમના.

૭૯. **જગદીશ જોષી**

- ખોબો ભરીને અમે એટલું હસ્યા.

૮૦. **વેણુભાઈ પુરોહિત**

- તારી આંખનો અફીણી, તારા બોલનો બંધાણી.

૮૧. ગુજરાતી ભાષાનાં પ્રથમ બાળ પાક્ષિક કયું હતું?

- **ગાંડીવ**

૮૨. ગુજરાતી ભાષાનાં જાણીતા વિજ્ઞાન પ્રકાશનનું નામ જણાવો.

- **સફારી (નગેન્દ્ર વિજય)**

વનરાજસિંહ ડોડીયા, મો.નં-૯૭૩૭૯૯૪૦૯૨, email. vanrajsinh.d1@gmail.com

www.marugujarat.in

* સાહિત્યકાર અને તેમના તખલ્લુસ

૧. અરદેશર ખબરદાર - અદલ
૨. અલીખાન બલોચ - શૂન્ય પાલનપુરી
૩. અબ્બાસ એ. વાસી - મરીઝ
૪. અમૃતલાલ ભટ્ટ - ઘાયલ
૫. ઈબ્રાહીમ પટેલ - બેકાર
૬. બરકતઅલી વિરાણી - બેફામ
૭. બંસીલાલ વર્મા - ચકોર
૮. બાલાભાઈ વી. દેસાઈ - જયભિખ્ખુ
૯. કિશનસિંહ ચાવડા - જિપ્સી
૧૦ રામનારાયણ પાઠક - શેષ, દ્વિરેફ, સ્વૈરવિહાર, જાત્રાળુ
૧૧. મધુસૂદન પારેખ - પ્રિયદર્શી
૧૨. ડાહ્યાભાઈ દેરાસરી - બુલબુલ
૧૩. લાભશંકર ઠાકર - લઘરો
૧૪. હરિનારાયણ આચાર્ય - વનેચર
૧૫. નટવરલાલ પંડ્યા - ઉશનસ
૧૬. નરસિંહરાવ દિવેટીયા - જ્ઞાનબાલ
૧૭. ચીનુ મોદી - ઈર્શાદ
૧૮. કેશવલાલ ધ્રુવ - વનમાળી
૧૯. દેવેન્દ્ર ઓઝા - વનમાળી વાંકો
૨૦. ભોગીલાલ ગાંધી - ઉપવાસી
૨૧. સૂર્યકાન્ત ત્રિપાઠી - નિરાલા
૨૨. ઝવેરચંદ મેઘાણી - સુકાની

* ગુજરાતી સાહિત્ય સંસ્થાઓ

૧. ગુજરાત વર્નાક્યુલર સોસાયટી (ગુજરાત વિદ્યાસભા)

- સ્થાપના = ઈ.સ. ૧૯૪૮, એલેક્ઝાંડર કેન્લોક ફાર્બસ
- મેગેઝિન = બુદ્ધિપ્રકાશ (પખવાડિયું)
- છાપું = વર્તમાન (દર બુધવારે પ્રગટ થતુ હોવાથી તે 'બુધવારિયું' કહેવાતુ)

૨. ગુજરાતી સાહિત્ય સભા

- સ્થાપના = ઈ.સ.૧૯૦૪, રણજીતરાય મહેતા
- સ્થળ = અમદાવાદ
- આ સંસ્થા દર વર્ષે 'રણજીતરાય સુવર્ણચંદ્રક' આપે છે. જે ગુજરાતી સાહિત્યમાં અપાતુ સૌથી મોટું સન્માન છે.

૩. ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ

- સ્થાપના = ઈ.સ.૧૯૦૫, રણજીતરાય મહેતા
- સ્થળ = અમદાવાદ
- મેંગેઝિન = પરબ
- ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદના પ્રથમ પ્રમુખ 'ગોવર્ધનરામ ત્રિપાઠી' હતા.
- ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદના હાલના પ્રમુખ 'ધીરુભાઈ પરીખ' છે.

૪. ગુજરાત સાહિત્ય અકાદમી

- સ્થાપના = ઈ.સ.૧૯૮૨, ગુજરાત રાજ્ય સંચાલિત સંસ્થા
- સ્થળ = ગાંધીનગર
- મેગેઝિન = શબ્દસૃષ્ટિ

૫. પ્રેમાનંદ સાહિત્ય સભા

- સ્થળ = વડોદરા
- સ્થાપના = ઈ.સ.૧૯૧૬ માં 'વડોદરા સાહિત્ય સભા' તરીકે ત્યારબાદ ઈ.સ. ૧૯૪૪ માં 'પ્રેમાનંદ સાહિત્ય સભા' નામ ધારણ કર્યું.

www.marugujarat.in

૬. **નર્મદ સાહિત્ય સભા**

- સ્થળ = સુરત
- સ્થાપના = ઈ.સ.૧૯૨૩ માં 'ગુજરાતી સાહિત્ય મંડળ' તરીકે ત્યારબાદ ઈ.સ.૧૯૩૯ માં 'નર્મદ સાહિત્ય સભા' નામ ધારણ કર્યું.

૭. **ભારતીય વિદ્યાભવન**

- સ્થળ = મુંબઈ
- સ્થાપના = ઈ.સ.૧૯૩૮, કનૈયાલાલ મુનશી (ઘનશ્યામ)
- ગુજરાતી સામાયિક = નવનીત (સમર્પણ)
- અંગ્રેજી સામાયિક = ભવન્સ કોલેજ

* **સાહિત્યક્ષેત્રે અપાતા એવોર્ડ**

૧. ગુજરાત સરકાર સાહિત્યક્ષેત્રે કયો એવોર્ડ આપે છે?
- ઈ.સ.૧૯૯૯ થી નરસિંહ મહેતા એવોર્ડ (૧,૫૧.૦૦૦ રૂ અપાય છે)

૨. સૌ પ્રથમ નરસિંહ મહેતા એવોર્ડ કોને મળ્યો હતો?
- શ્રી રાજેન્દ્ર પ્રસાદ

૩. છેલ્લે વર્ષ- ૨૦૧૩ માં નરસિંહ મહેતા એવોર્ડ કોને મળ્યો છે?
- નલીન રાવલ અને હરિકૃષ્ણ પાઠક

૪. ગુજરાતી સાહિત્યમાં અપાતુ સૌથી મોટું સન્માન કયુ છે?
- રણજીતરાય સુવર્ણચંદ્રક

૫. સૌ પ્રથમ રણજીતરાય સુવર્ણચંદ્રક કોને આપવામાં આવ્યો છે?
- ઈ.સ.૧૯૨૮ માં શ્રી ઝવેરચંદ મેઘાણી ને

૬. છેલ્લે વર્ષ-૨૦૧૧ માં રણજીતરાય સુવર્ણચંદ્રક કોને અપાયો છે?
- ધીરેન્દ્ર મહેતા

૭. દિલ્હી સ્થિત સંસ્થા 'રાષ્ટ્રીય સાહિત્ય અકાદમી એવોર્ડ' સૌ પ્રથમ કોને આપવામાં આવ્યો?
- ઈ.સ.૧૯૫૫ માં મહાદેવભાઈ દેસાઈ, કૃતિ- મહાદેવભાઈ ની ડાયરી

૮. છેલ્લે વર્ષ-૨૦૧૩ નો 'રાષ્ટ્રીય સાહિત્ય અકાદમી' એવોર્ડ કોને આપવામાં આવ્યો?
- ચીનુ મોદી, કૃતિ- ખારા ઝરણા

* **ગુજરાત સરકાર તરફથી અપાતા અન્ય એવોર્ડ**

૧. ગુજરાત સરકારના એક લાખ રૂપિયાના એવોર્ડ જણાવો.

૧. વિજ્ઞાન ક્ષેત્રે - ડો. વિક્રમ સારાભાઈ એવોર્ડ
૨. શિક્ષણ ક્ષેત્રે - શ્રી મગનભાઈ દેસાઈ એવોર્ડ
૩. રમત ગમત - શ્રી અંબુભાઈ પુરાણી એવોર્ડ
૪. લોકકલા ક્ષેત્રે - શ્રી ઝવેરચંદ મેઘાણી એવોર્ડ
૫. રંગમંચ ક્ષેત્રે - પંડિત ઓમકારનાથ ઠાકુર એવોર્ડ
૬. લલિતકલા ક્ષેત્રે - શ્રી રવિશંકર રાવળ એવોર્ડ
૭. સાહિત્ય ક્ષેત્રે - શ્રી નરસિંહ મહેતા એવોર્ડ

૨. **ગુજરાત સરકાર દ્વારા રાજ્યના ખેલાડીઓને પ્રોત્સાહિત કરવા માટે અપાતા અવોર્ડ.**

૧. એકલવ્ય અવોર્ડ - ગુજરાતનો ખેલાડી આંતરરાષ્ટ્રીય ક્ષેત્રે સિદ્ધિ પ્રાપ્ત કરે ત્યારે
૨. સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ અવોર્ડ - રાષ્ટ્રીય ક્ષેત્રે સિદ્ધિ પ્રાપ્ત કરે ત્યારે
૩. જયદીપસિંહજી અવોર્ડ – રાજ્યકક્ષાએ સિદ્ધિ પ્રાપ્ત કરે ત્યારે

૩. ગુજરાત સરકાર માનવ કલ્યાણ ક્ષેત્રે ઉમદા પ્રવૃતિ કરવા બદલ કયો અવોર્ડ આપે છે?
- જયભિખ્ખુ અવોર્ડ

www.marugujarat.in

* **ગુજરાતના લોકમેળાઓ**

૧. **તરણેતરનો મેળો - થાનગઢ (સુરેન્દ્રનગર)**

- ત્રિનેત્રેશ્વર મહાદેવના મંદિરમાં ભરાય છે.
- ભાદરવા સુદ ચોથ થી ભાદરવા સુદ છઠ સુધી ભરાય છે.
- લોકવાયકા મુજબ અર્જુને દ્રોપદીના સ્વયંવરમાં મત્સ્યવેધ અહિંયા કર્યો હતો.
- આ મેળામાં રાજ્ય સરકાર તરફથી 'ગ્રામીણ ઓલંપિક' નું આયોજન કરવામાં આવે છે.

૨. **વૌઠાનો મેળો**

- ગુજરાતનો સૌથી મોટો મેળો છે.
- તે પશુમેળો છે.
- અમદાવાદના ધોળકા તાલુકાના વૌઠા ગામે સાત નદીઓના સંગમે ભરાય છે.
- કાર્તિકી અગિયાર થી પૂર્ણિમા સુધી ભરાય છે.

૩. **શામળાજીનો મેળો**

- સાંબરકાંઠા ના મેશ્વો નદી કિનારે આવેલા શામળાજી ખાતે ભરાય છે.
- આદિવાસીઓનો મેળો છે.
- દેવ ઊઠી અગિયાર થી કાર્તિકી પૂર્ણિમાં સુધી ભરાય છે.

૪. **પલ્લીનો મેળો**

- ગાંધીનગરના 'રૂપાલ' ગામે ભરાય છે.
- આ મેળામાં શુદ્ધ ઘી ચઢાવવામાં આવે છે.
- આસો સુદ નોમ ના દિવસે ભરાય છે.

૫. **ભવનાથ નો મેળો**

- જૂનાગઢ માં ગિરનારની તળેટીમાં ભરાય છે.
- મહા શિવરાત્રીના દિવસે ભરાય છે.

* **સંતો અને મહાત્માઓ**

૧. **સ્વામી સહજાનંદ**, જન્મ – છપૈયા (ઉત્તરપ્રદેશ)

- તેમણે સ્વામીનારાયણ સંપ્રદાયની સ્થાપના કરી.
- બે સુંદર ગ્રંથો રચ્યા. (૧) શિક્ષાપત્રી (૨) વચનામૃત

૨. **સ્વામી દયાનંદ સરસ્વતી**, સાચુ નામ – મૂળ શંકર

- તેમનો જન્મ મોરબી જીલ્લાનાં 'ટંકારા' ખાતે થયો હતો.
- ઈ.સ.૧૮૭૫ માં મુંબઈમાં 'આર્ય સમાજ' ની સ્થાપના કરી.
- તેમનુ પુસ્તક – સત્યાર્થ પ્રકાશ
- તેમનું સૂત્ર - વેદો તરફ પાછા વળો
- તેમણે હરદ્વારમાં 'કાંગડી' ગુરૂકુળ ની સ્થાપના કરી.

૩. **ભક્ત જલારામ**, જન્મ – વીરપુર (રાજકોટ)

- તેઓ 'સદાવ્રતના સંત' કહેવાય છે.
- તેમના ગુરુ 'ભોજા ભગત' હતા.

૪. **શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર**

- તેમને મુંબઈ માં 'સાક્ષાત સરસ્વતી' નુ બિરૂદ આપવામાં આવ્યુ હતુ.
- તેઓ ગાંધીજીના આધ્યાત્મિક ગુરુ હતા.
- તેઓ 'હિંદુ ધર્મની બાળપોથી' ના સર્જક છે.

૫. **સ્વામી શ્રી ગંગેશ્વરાનંદજી**, જન્મ – પંજાબ

- અમદાવાદમાં 'વેદ મંદિર' ની સ્થાપના કરી.
- વિશ્વભરનું સૌ પ્રથમ વેદ મંદિર છે.
- તેમણે 'ભગવાન વેદ' નામનો ગ્રંથ રચ્યો છે.

www.marugujarat.in

૬. મેકરણ દાદા, જન્મ – કચ્છ

- કચ્છના રણમાં ભૂલા પડેલા અનેક મુસાફરોનો જીવ બચાવનાર
- તેઓ 'લીલીયો ગધેડો' અને 'મોતીયો કૂતરો' રાખતા હતા.

૭. પૂજ્ય શ્રી મોટા (ચીનુલાલ આશારામ ભગત)

- નડિયાદમાં પૂજ્ય મોટાનો આશ્રમ આવેલો છે.
- તેમણે 'મૌન મંદિરો' સ્થાપ્યા.
- તેમણે 'હરી ઓમ' શબ્દ અને આશ્રમ સ્થાપ્યા.
- તેમણો ગ્રંથ 'જ્ઞાન ગંગોત્રી' છે.

૮. શેખ અહમદ ખુદ ગંજબક્ષ

- ઈ.સ.૧૪૧૧ માં અમદાવાદ શહેરનો પાયો આ સૂફી સંતના હાથે નખાયો.
- તેમની કબર સરખેજના 'રોઝન' ખાતે આવેલી છે.

* સ્થાપત્યકાર

૧. પ્રભાશંકર સોમપુરા

- મંદિર સ્થાપત્યકલાના નિષ્ણાંત છે.
- સોમનાથ મંદિરનું નિર્માણ કરવા માટે મુખ્ય સ્થપતિ તરીકે પ્રભાશંકરની વરણી થઈ હતી.

૨. બાલ કૃષ્ણ દોશી

- હુસૈન-દોશીની ગુફાઓની રચના કરી.
- SCIENCE CITY ની ડિઝાઈન બનાવી છે.
- 'ચંડીગઢ' અને ગાંધીનગર' ની ડિઝાઈન બનાવનાર ફ્રેંચ આર્કિટેક્ટ 'લા કાર્બુઝિયન' ના પ્રતિનિધિ હતા.
- અમદાવાદમાં તેમણે સ્કૂલ ઓફ આર્કિટેક્ટ ની શરૂઆત કરી. જે 'CEPT' નામે ઓળખાય છે.
  (Central for Environment planning and Technology)

વનરાજસિંહ ડોડીયા, મો.નં-૯૭૩૭૯૯૪૦૯૨, email. vanrajsinh.d1@gmail.com

* નાટ્યક્ષેત્રે

૧. મૃણાલીની સારાભાઈ

- વિક્રમ સારાભાઈ ની પત્નિ છે.
- ભરતનાટ્યમ્ નાં નિષ્ણાંત છે.
- તેમણે 'દર્પણ' નામની સંસ્થાની સ્થાપના કરી.
- હાલ મલ્લિકા સારાભાઈ આ સંસ્થા ચલાવે છે.

૨. ઈલાક્ષી ઠાકોર

- તેઓ ભરતનાટ્યમ નાં નિષ્ણાંત છે.
- તેઓ 'નૃત્યભારતી' નામની સંસ્થા ચલાવે છે.

૩. કુમુદિની લખિયા

- તેઓ કથ્થક નૃત્યનાં નિષ્ણાંત છે.
- તેમણે 'કદમ' નામની સંસ્થા સ્થાપી.

૪. ઝવેરી બહેનો

- તેઓ 'મણીપુરી' શાસ્ત્રીય નૃત્યમાં પારંગત છે.

૫. સોનલ માનસિંહ

- તેઓ 'ઓડિસી' નૃત્યનાં પારંગત છે.

૬. સ્મિતા શાસ્ત્રી

- તેઓ ભરતનાટ્યમ નૃત્યના નિષ્ણાંત છે.

૧.	ભરતનાટ્યમ	- તમિલનાડું
૨.	કથ્થક	- ઉત્તરપ્રદેશ
૩.	કથકલી	- કેરળ
૪.	કૂચીપૂડી	- આંધ્રપ્રદેશ
૫.	ઓડિસી	- ઓડિસા (ઓરિસ્સા)

વનરાજસિંહ ડોડીયા, મો.નં-૯૭૩૭૯૯૪૦૯૨, email. vanrajsinh.d1@gmail.com

www.marugujarat.in

* **<u>ચિત્રકારો</u>**

1. **<u>રવિશંકર રાવળ</u>**, જન્મ – ભાવનગર
- તેમને 'કલાગુરુ' ની પદવી મળી છે.
- અમદાવાદ ખાતે તેમના નામે રવિશંકર કલાભવન આવેલું છે.
- તેમણે બચુભાઈ રાવળ સાથે મળીને 'કુમાર' મેગેઝીનની શરૂઆત કરી.

૨. **<u>બંસીલાલ વર્મા</u>**, જન્મ – ચોટિયા (મહેસાણા)
- તેમનુ ઉપનામ 'ચકોર' છે.
- તેઓ પ્રસિદ્ધ કાર્ટુનિસ્ટ છે.

૩. **<u>ચંન્દ્ર ત્રિવેદી</u>**, જન્મ – ભાવનગર
- તેમનુ ઉપનામ 'રાયજી' છે.
- તે ઝગમગ ના પ્રણેતા છે.

૪. **<u>ભૂપેન ખખ્ખર</u>**
- ભારતના પ્રથમ ત્રિનાલેમાં તેમની કૃતિઓ દર્શાવાઈ હતી.

૫. **<u>સોમાલાલ શાહ</u>**
- પક્ષીઓના ચિત્રોમાં નિષ્ણાંત છે.

૬. **<u>ખોડીદાસ પરમાર</u>**, જન્મ – ભાવનગર
- ચિત્રકાર છે.

૭. **<u>કનુભાઈ દેસાઈ</u>**, જન્મ – અમદાવાદ
- ચિત્રકાર છે.

૮. **<u>પિરાજી સાગર</u>**,
- ચિત્રકાર છે.

વનરાજસિંહ ડોડીયા, મો.નં-૯૭૩૭૯૯૪૦૯૨, email. vanrajsinh.d1@gmail.com

* **<u>સંગીતકારો</u>**

૧. **<u>તાના-રીરી</u>**
- વડનગરની નાગર બહેનો તરીકે ઓળખાય છે.
- તેઓ નરસિંહ મહેતાની દિકરી કુંવરબાઈ ની દિકરી શર્મિષ્ઠાની દિકરીઓ છે.
- દિપક રાગના લીધે તાનસેનને થતી બળતરા મલ્હાર રાગ ગાઈને દૂર કરી.
- તેમની સમાધી પાસે રાજ્ય સરકાર તરફથી દર વર્ષે શાસ્ત્રીય સંગીતનો 'તાના-રીરી' મહોત્સવ યોજવામાં આવે છે.

૨. **<u>પંડિત ઓમકારનાથ ઠાકુર</u>**
- શાસ્ત્રીય સંગીતના નિષ્ણાત હતા.
- બનારસ હિંદુ યુનિવર્સિટી માં સંગીત વિભાગના અધ્યક્ષ હતા.
- અમદાવાદ ખાતે દર વર્ષે રાજ્ય-સરકાર તરફથી સારા સંગીતકારો ને 'પંડિત ઓમકારનાથ ઠાકોર' અવોર્ડ આપવામાં આવે છે.

૩. **<u>બૈજુ બાવરા</u>**, જન્મ – ચાંપાનેર
- તેમનું સાચુ નામ 'વૈજનાથ દાસ' હતુ.
- શાસ્ત્રીય સંગીત માટે જાણીતાં છે.

૪. **<u>અવિનાશ વ્યાસ</u>**
- તેમણે ૧૨૦૦૦ જેટલા ગીતો લખ્યા છે.

૫. **<u>દિલીપ ધોળકિયા</u>**
- સંગીતકાર છે.

વનરાજસિંહ ડોડીયા, મો.નં-૯૭૩૭૯૯૪૦૯૨, email. vanrajsinh.d1@gmail.com

www.marugujarat.in

* **લોક ગાયકો**

૧. **દુલા ભાયા કાગ (કાગબાપુ)**
- તેમણે દુહા જેવા લોક સાહિત્યનું સંકલન કર્યુ છે.
- તેમણે 'કાગવાણી' લખી છે.

૨. **હેમુ ગઢવી**
- જાણીતા ડાયરાના ગાયક હતા.
- તેમના નામે સૌથી મોટું નાટ્યગૃહ 'હેમુ ગઢવી નાટ્યગૃહ' (રાજકોટ) માં છે.

3. **દિવાળીબેન ભીલ**
- ગુજરાતની 'કોકીલા' નું બિરૃદ મળ્યુ છે.

* **રંગભૂમિ ક્ષેત્રે**

૧. **રણછોડભાઈ ઉદયરામ**
- તેઓ 'ગુર્જર રંગભૂમિના પિતા' કહેવાય છે.
- તેમણે મુંબઈમાં 'ગુજરાતી નાટક મંડળી' ની સ્થાપના કરી.
- તેમનું પ્રખ્યાત નાટક 'લલીતા દુઃખ દર્શન' છે.

૨. **જયશંકર ભોજક (સુંદરી)**
- તેમનુ ઉપનામ 'જયશંકર ભોજક' હતુ.
- પુરુષ હોવા છતા સુંદર રીતે સ્ત્રી પાત્ર ભજવતા.
- અમદાવાદમાં રાયખડ ખાતે તેમના નામે 'જયશંકર સુંદરી હોલ' આવેલો છે.
- તેમની આત્મકથા 'થોડા આંસુ, થોડા ફૂલ

3. **અસાઈત ઠાકર**, જન્મ – સિદ્ધપુર
- ભવાઈની શરૃઆત કરનાર

વનરાજસિંહ ડોડીયા, મો.નં-૯૭૩૭૯૯૪૦૯૨, email. vanrajsinh.d1@gmail.com

* **ઉદ્યોગપતિઓ**

૧. **પ્રેમચંદ રાયચંદ**
- તેમને 'શેર બજારના રાજા' કહે છે.
- તેમણે મુંબઈમાં પોતાની માતાના નામે 'રાજાબાઈ' ટાવર બંધાવ્યો હતો.

૨. **જમસેદજી તાતા**, જન્મ – નવસારી
- તે લોખંડ પોલાદ ઉદ્યોગના 'ભિષ્મ પિતામહ' છે.
- તેમણે ભારતમાં જમસેદપુર (ઝારખંડ) ખાતે ભારતની પ્રથમ આર્યન & સ્ટીલ કંપની ખોલી જેનુ નામ – TISCO (TATA IRON & STEEL COMPANY)

3. **જે.આર.ડી. તાતા**
- તેઓ ભારતના પ્રથમ કોમર્શીયલ પાયલોટ હતા.
- તેમણે 'INDIAN AIRLINE' અને 'AIR INDIA' ની સ્થાપના કરી.
- તેઓ ભારતમાં 'નાગરિક ઉડ્ડયન' ના પિતા કહેવાય છે.

૪. **રણછોડલાલ છોટાલાલ રેંટિયાવાળા**
- તેઓ ગુજરાતના 'મિલ ઉદ્યોગના પિતા' તરીકે જાણીતા છે.
- તેમણે ઈ.સ.૧૮૬૧ મા અમદાવાદ ખાતે પ્રથમ સુતરાઉ કાપડની મિલ સ્થાપી.

૫. **કસ્તુરભાઈ લાલભાઈ**
- તેઓ લાલભાઈ દલપતરામ ના પુત્ર છે.
- તેમણે અનિલ સ્ટાર્સ, અતુલ રંગ રસાયણ અને અરવિંદની સ્થાપના કરી.
- તેમણે L.D. ARTS કોલેજ, L.D.ENGINEERING,L.D.IDIOLOGY CENTER, IIM માં મહત્વનો ફાળો આપ્યો.

૬. **અંબાલાલ સારાભાઈ**
- અમદાવાદની સૌથી મોટી સુતરાઉ કાપડની મીલ 'કેલીકો' મીલના માલિક હતા.
- તેઓ વિક્રમસારાભાઈ ના પિતા છે.

વનરાજસિંહ ડોડીયા, મો.નં-૯૭૩૭૯૯૪૦૯૨, email. vanrajsinh.d1@gmail.com

www.marugujarat.in

૭. **<u>સુમતિ મોરારજી</u>**

- તેઓ 'સિંધ્યા સ્ટિમ નેવિગેશન કંપની' ચલાવતા હતા.
- તેમણે આંતરરાષ્ટ્રીય સ્તરે વહાણવટા ક્ષેત્રે ભરાતી મિટીંગોની અંદર ભારતનું પ્રતિનિધિત્વ કર્યું હતુ.

૮. **<u>ધીરૂભાઈ અંબાણી</u>**

- તેમનો જન્મ – જૂનાગઢમાં ચોરવાડ ના કુકસવાડા ગામે થયો હતો.
- તેઓ 'Reliance Industries' ના સ્થાપક હતા.

૯. **<u>કરશનદાસ પટેલ</u>**

- નિરમા કંપની અને નિરમા યુનિવર્સિટીના સ્થાપક છે.

૧૦. હિંદભરમાં ટેક્ષટાઈલ ઉદ્યોગ શરૂ કરવાનો સૌ પ્રથમ વિચાર કરનાર જણાવો.

- કાવસજી દાવર

૧૧. અમદાવાદમાં 'સ્વદેશી ઉદ્યોગ વર્ધક' મંડળીની સ્થાપના કોણે અને ક્યારે કરી હતી?

- ઈ.સ.૧૮૭૭ માં અંબાલાલ દેસાઈ

➢ <u>ગુજરાતના વિજ્ઞાનીઓ</u>

૧. **<u>ડૉ. હોમીભાભા</u>**

- તેઓ ભારતના પ્રથમ અણુવિજ્ઞાની છે.
- તેમણે ભારતમાં અણુવિજ્ઞાનનો પાયો નાખ્યો.
- તેમના નેતૃત્વ નીચે મુંબઈ ખાતે 'ભાભા એટોનિક રિસર્ચ સેન્ટર' (BARC) નામની પ્રથમ અણુભઠ્ઠીની રચના થઈ.
- આ અણુભઠ્ઠીનું નામ 'અપ્સરા' (૧૯૫૬) છે.

૨. **<u>ડૉ. વિક્રમ સારાભાઈ</u>**

- તેમણે ભારતમાં અવકાશ વિજ્ઞાનનો પાયો નાખ્યો.
- તેમના નેતૃત્વમાં ATIRA 'અટીરા' ની સ્થાપના થઈ.
  (Ahmedabada Taxtile Industrial Research Association)
- PRL (Physical Research Laboratery) , IIM ની સ્થાપના થઈ.
- 'થુમ્બા' (કેરળ) ખાતે પ્રથમ લોંચિંગ પેડનું નિર્માણ કરવામાં આવ્યુ.

3. **<u>સામ પિત્રોડા</u>**

- તેમનો જન્મ સુરેન્દ્રનગરના હળવદ ખાતે થયો હતો.
- તેઓ ભારતમાં 'ટેલિકોમ્યુનિકેશન' ક્ષેત્રે ક્રાંતિ લાવનારા છે.

૪. **<u>ત્રિભોવનદાસ ગજ્જર</u>**

- ગુજરાતના 'રસાયણ ઉદ્યોગના' પિતામહ છે.

www.marugujarat.in

➢ **राજનેતાઓ**

૧. **ગાંધીજી**, જન્મ – પોરબંદર

- તેમની આત્મકથા = સત્યના પ્રયોગો
- તેમનુ પુસ્તક = હિંદ સ્વરાજ
- સામયિકો = નવજીવન, યંગ ઈન્ડિયા, હરિજન બંધુ, ઈન્ડિયન ઓપિનિયન (દ. આફ્રિકા)
- તેમના આધ્યાત્મિક ગુરુ = શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર
- તેમના રાજકિય ગુરુ = ગોપાલ કૃષ્ણ ગોખલે
- તેમણે ભારતમાં ઈ.સ.૧૯૧૫ માં સૌ પ્રથમ પાલડી ખાતે 'કોચરબ આશ્રમ' ની સ્થાપના કરી.
- તેમણે ઈ.સ.૧૯૧૭ માં 'સાબરમતી આશ્રમ' (હરિજન આશ્રમ) ની સ્થાપના કરી.
- તેમણે દ.આફ્રિકામાં 'ટોલ્સટોય ફાર્મ' અને 'ફિનિક્સ આશ્રમ' ની સ્થાપના કરી.

૨. **દાદાભાઈ નવરોજી**, જન્મ – નવસારી

- તેમને 'હિંદ ના દાદા' નુ બિરુદ મળ્યુ છે.
- બ્રિટિસ પાર્લામેન્ટમાં ચૂંટાનાર પ્રથમ ભારતીય હતા.
- તેમણે પ્રથમવાર 'સ્વરાજ્ય' શબ્દનો પ્રયોગ કર્યો હતો.

૩. **શ્યામજીકૃષ્ણ વર્મા**, જન્મ – માંડવી (કચ્છ)

- તેઓ ઓક્સફોર્ડ યુનિ. માં સંસ્કૃતના અધ્યાપક હતા.
- આજીવન લંડનમાં રહી આઝાદી માટે ક્રાંતિકારી પ્રવૃતિઓ ચલાવી.
- લંડનમાં ની સ્થાપના કરી.
- લંડનમાં 'ઈન્ડિયન હોમરૂલ સોસાયટી' ની સ્થાપના કરી.
- તેમણે 'ઈન્ડિયન સોસિયાલિસ્ટ' નામનું સાપ્તાહિક શરૂ કર્યુ હતુ.
- ઈ.સ.૨૦03 માં તેમના નામે કચ્છ યુનિવર્સિટીનું નામ બદલી 'શ્યામજીકૃષ્ણ વર્મા યુનિ.' (ભૂજ) પાડ્યુ છે.

૪. **સરદારસિંહ રાણા**, જન્મ – કંથારીયા (સુરેન્દ્રનગર)

- તેઓ શ્યામજીકૃષ્ણ વર્મા સાથે મળીને ક્રાંતિકારી પ્રવૃતિઓ ચલાવતા હતા.
- તેમણે 'ગદર' સામયિક નો પ્રચાર કર્યો.

૫. **મેડમ ભીખાઈજી કામા**, જન્મ – નવસારી

- તેઓ પારસી મહેલા હતા.
- તેમણે લંડન અને પેરિસમાં રહીને ક્રાંતિકારી પ્રવૃતિઓ ચલાવી.
- તેમણે ઈ.સ.૧૯૦૭ માં જર્મની ના 'સ્ટુઅર્ટ શહેર' ખાતે પ્રથમ ભારતીય રાષ્ટ્રધ્વજ ફરકાવ્યો.

૬. **ઈન્દુલાલ યાજ્ઞિક**

- અમેર નગરીના ફકીર નેતા તરીકે જાણીતા છે.
- તેમણે ઈ.સ.૧૯૫૬ માં 'મહાગુજરાત જનતા પરિષદ' ની રચના કરી.
- તેમણે 'નવજીવન' પ્રકાશન ગાંધીજીને ભેટમાં આપ્યુ.
- તેમનો આશ્રમ 'નેનપુર' ખાતે આવેલો છે.
- તેમને કૃતિઓ – વરઘોડો, ભોળાશેઠનું ભૂદાન

૭. **મોરારજીભાઈ દેસાઈ**

- તેઓ જનતાપક્ષના નેતા તરીકે ભારતના પ્રથમ ગુજરાતી વડાપ્રધાન બન્યા હતા.
- તેઓ ભારતરત્ન વિજેતા છે.
- પાકિસ્તાન સરકાર તરફથી તેમને 'નિશન-એ-પાકિસ્તાન' નો અવોર્ડ મળ્યો છે.
- તેઓ મહા ગુજરાત આંદોલનના વિરોધમાં ઉપવાસ પર ઉતર્યા હતા.
- તેમની સમાધી 'અભયઘાટ' અમદાવાદમાં ગાંધીઆશ્રમ પાસે આવેલી છે.

૮. **સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ**, જન્મ – નડિયાદ

- તેમનુ વતન 'કરમસદ' (આણંદ) છે.
- તેમણે બારડોલી સત્યાગ્રહની આગેવાની લીધી હતી.
- તેઓ 'લોખંડી પુરુષ' અને 'અખંડ ભારતના શિલ્પી' તરીકે જાણીતા છે.

www.marugujarat.in

૯. <u>વિઠ્ઠલભાઈ પટેલ</u>

- સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલના મોટાભાઈ છે.
- કેન્દ્રિય ધારાસભાનાં પ્રથમ ભારતીય અધ્યક્ષ હતા.
- ગુજરાત વિધાનસભાનું નામ ‘વિઠ્ઠલભાઈ પટેલ ભવન’ છે.

૧૦. <u>રવિશંકર મહારાજ (રવિશંકર વ્યાસ)</u>

- તેમનો જન્મ – રઢુ
- તેમનુ વતન – સરસવણીગામ (મહેમદાબાદ પાસે)
- તેમણે ગુજરાત રાજ્યનું ઉદઘાટન કર્યુ હતુ.
- તેમને “મૂક સેવક” નું બિરુદ મળ્યું છે.
- તેમને ‘મૂંઠી ઉંચેળો માનવી’ અને ‘સ્વરાજવાળા’ કહેવાય છે.
- ઝવેરચંદ મેઘાણીએ તેમના જીવન પર ‘માણસાઈના દિવા’ પુસ્તક લખ્યુ છે.

૧૧. <u>રતુભાઈ અદાણી</u>

= તેમણે આરઝી હકુમતની સ્થાપના કરી.

= તેનુ મુખ્ય મથક ‘જૂનાગઢ’ હતુ.

- આરઝી હકુમત એટલે કામચલાઉ કે સમાંતર સરકાર.

૧૨. <u>ઉછંગરાય ઢેબર</u>

- સૌરાષ્ટ્રના પ્રથમ મુખ્યમંત્રી હતા.
- રાજકોટ થી આરઝી હકુમતની આગેવાની લીધી.

૧૩. <u>ઠક્કરબાપા (અમૃતલાલ ઠક્કર)</u>

- પંચમહાલના ભીલ કોમના આદિવાસીઓ માટે કાર્ય કર્યુ છે.
- ભીલ સેવા મંડળીની સ્થાપના કરી.
- ગાંધીજીએ તેમને ‘સેવાના સાગર’ કહ્યા છે.

૧૪. <u>જુગતરામ દવે</u>

- તેમનુ ઉપનામ ‘વેડછીનો વડલો’ તરીકે જાણીતા છે.
- તેમણે ‘વેડછી’ (તાપી) ખાતે આદિવાસીઓના વિકાસ માટે આશ્રમ સ્થાપ્યો.

= તેમણે બારડોલી ખાતે ‘બારડોલી રાનીપરજ’ વિદ્યાલયની સ્થાપના કરી.

૧૫. <u>ભુલાભાઈ દેસાઈ</u>

= તેઓ સફળ વકેલ હતા.

- લાલ કિલ્લામાં આઝાદ હિંદ ફોજના અધિકારીઓ પર ચલાવવામાં આવેલ કેસમાં વકીલ બન્યા અને કેસ જીતી ગયા હતા.

૧૬. ઈ.સ.૧૮૪૪ માં બ્રિટિશ ન્યાયતંત્રમાં જોડાનાર સૌ પ્રથમ ગુજરાતી જણાવો.

- ભોળાનાથ સારાભાઈ

૧૭. અમદાવાદમાં સૌ પ્રથમ થિયેટરની સ્થાપના કોણે કરી હતી?

- ડાહ્યાભાઈ ઝવેરી

➢ <u>અગત્યના વ્યક્તિઓ</u>

૧. <u>ન્હાનાલાલ ભટ્ટ</u>

- તેમણે ભાવનગર પાસે અંબાલા ગામમાં ‘<u>દક્ષિણા મૂર્તિ</u>’ સંસ્થાની સ્થાપના કરી.
- તેમણે સણોસરા ખાતે ‘<u>લોક ભારતી</u>’ સંસ્થાની સ્થાપના કરી.
- ભાવનગરની શામળદાસ કોલેજમાં પ્રોફેસર હતા. પાછળથી પ્રાથમિક શિક્ષક બન્યા.

૨. <u>નાનજીભાઈ કાલિદાસ મહેતા</u>

- તેમણે પોરબંદરમાં મહાત્મા ગાંધી કીર્તિ મંદિર, ભારતમંદિર, જવાહરલાલ પ્લેનેટોરિયમ ની સ્થાપના કરી.
- કન્યાઓ માટે ‘આર્ય કન્યા ગુરુકૂળ આર્ટસ & કોમર્સ’ કોલેજની સ્થાપના કરી.

૩. <u>ભાઈલાલભાઈ પટેલ (ભાઈકાકા)</u>

- તેમનો જન્મ- ખેડામાં થયો હતો.
- વલ્લભ વિદ્યાનગર યુનિવર્સિટી (સરદાર પટેલ યુનિવર્સિટી), આણંદ ના સ્થાપક હતા

વનરાજસિંહ ડોડીયા, મો.નં-૯૭૩૭૯૯૪૦૯૨, email. vanrajsinh.d1@gmail.com

www.marugujarat.in

૪. મોતીભાઈ અમીન

- ગુજરાત પુસ્તકાલય પ્રવૃતિના પ્રણેતા છે.
- ગાંધીજીએ તેમને 'ચરોતર નું મોતી' કહ્યા હતા.

૫. જનરલ રાજેન્દ્રસિંહ (જનરલ માણેકશા)

- ભારતીય ભૂમિદળના ગુજરાતી સેનાધિપતિ હતા.
- તેઓ ઈ.સ.૧૯૭૧ના બાંગ્લાદેશ સાથે યુધ્ધ માટે જાણીતા હતા.

૬. ફરદુનજી મર્ઝબાન

- તેમણે ઈ.સ.૧૮૨૨ માં ભારતનું સૌ પ્રથમ ગુજરાતી વર્તમાન 'મુંબઈ સમાચાર' શરૂ કર્યું.
- તેમણે ઈ.સ.૧૮૧૪ માં સંવત ૧૮૭૧નું પ્રથમ ગુજરાતી પંચાંગ આપ્યુ.
- તેમણે પ્રથમ ગુજરાતી છાપખાનું શરૂ કર્યું.

૭. ડૉ. વર્ગીસ કુરિયન

- ગુજરાતમાં 'શ્વેતક્રાંતિ' ના પ્રણેતા હતા.
- ઓપરેશન ફ્લડના પ્રણેતા.
- અમૂલડેરીને વૈજ્ઞાનિક ઢબે બનાવી એશિયાની સૌથી મોટી ડેરી બનાવી.

૮. ભિક્ષુ અખંડાનંદ (લલ્લુભાઈ મોહનલાલ ઠક્કર)

- 'જ્ઞાન ની પરબ' કહેવાય છે.
- 'સસ્તુ સાહિત્ય વર્ધક' સંસ્થા સ્થાપી.

૯. રૂબિન ડેવિડ

- આંતરરાષ્ટ્રીય ખ્યાતી ધરાવનાર પ્રકૃતિવિદ છે.
- કાંકરીયા પ્રાણી સંગ્રહાલયના સ્થાપક.

૧૦. સલીમ અલી

- જાણીતા પક્ષીવિદ છે.

૧૧. ગણેશ વાસુદેવ માવળંકર

- લોકસભાના પ્રથમ અધ્યક્ષ બનનાર ગુજરાતી.

૧૨. હરિલાલ કણિયા

- સર્વોચ્ચ અદાલતના પ્રથમ મુખ્ય ન્યાયમૂર્તિ બનનાર ગુજરાતી.

૧૩. એચ. એમ. પટેલ

= ભારતના ભાગલા પડ્યા ત્યારે ભારત અને પાકિસ્તાનની સંપતિ વહેચવાની જવાબદારી સંતોષકારક બજાવી.

= N.D.D.B ના અધ્યક્ષ અમૃતા પટેલના પિતા હતા.

૧૪. ત્રિભુવનદાસ પટેલ

- અમૂલડેરીના સ્થાપક

૧૫. ચીનુભાઈ ચીમનલાલ શેઠ

- અમદાવાદ મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશનના પ્રથમ મેયર છે.

૧૬. મહિપતરામ- રૂપરામ

- અનાથ બાળકોને આશ્રમ મળી રહે તે માટે અનાથ આશ્રમની શરૂઆત કરી હતી.

૧૭. ધાર્મિકલાલ પંડ્યા

- આધુનિક માણભટ્ટ કહેવાય છે.

૧૮. મોતીલાલ સેતલવાડ

- સ્વતંત્ર ભારતના પ્રથમ એટર્ની જનરલ

૧૯. રણજીતરામ વાવાભાઈ મહેતા

- ગુજરાતી અસ્મિતાના આદ્યપ્રવર્તક કહેવાય છે.
- ગુજરાતી પ્રથમ નવલિકા 'હીરા' ની રચના કરી.

વનરાજસિંહ ડોડીયા, મો.નં-૯૭૩૭૯૯૪૦૯૨, email. vanrajsinh.d1@gmail.com

www.marugujarat.in

२०. **સબળસિંહ વાળા**
- વિશ્વની પગપળા યાત્રા કરનાર

२१. **છોટુભાઈ પુરાણી, અંબુભાઈ પુરાણી** (રાજપીપળા)
- ગુજરાતમાં વ્યાયામ પ્રવૃતિના પ્રણેતા કહેવાય છે.

२२. **ઈશ્વરભાઈ પટેલ**
- સફાઈ અભિયાન માટે મેગ્સેસ અવોર્ડ મળ્યો છે.

२३. **અમૃતા પટેલ**
- 'નેશનલ ડેરી ડેવલપમેન્ટ બોર્ડ' (NDDB) (આણંદ) ના અધ્યક્ષ હતા.
- હાલ ના અધ્યક્ષ – ટી.નંદકુમાર છે

२४. **વિદ્યાગૌરી નીલકંઠ અને શારદાબહેન મહેતા**
- પ્રથમ ગુજરાતી સ્નાતક મહિલા

२५. **હંસાબહેન મહેતા**
- ગુજરાતનાં પ્રથમ મહિલા ઉપકુલપતિ હતા. (એમ.એસ.યુનિવર્સિટી, વડોદરા)

२६. **હરકુંવર શેઠાણી**
- તેમણે અમદાવાદમાં હઠીસિંહ ના જૈન દેરા બંધાવ્યા.

२७. **મૃદુલાબેન સારાભાઈ**
- વિક્રમ સારાભાઈ ની બહેન છે.
- તેમણે સ્ત્રીઓના વિકાસ માટે 'જ્યોતિસંઘ' નામની સંસ્થા સ્થાપી.

२८. **ઈલાબેન ભટ્ટ**
- રેમન મેગ્સેસ અવોર્ડ મેળવનાર પ્રથમ ગુજરાતી મહિલા
= સ્ત્રી જાગૃતિ માટે 'સેવા'(SEWA) સંસ્થાની સ્થાપના કરી.
= (Self Employed Women Association)

વનરાજસિંહ ડોડીયા, મો.નં-૯૭૩૭૯૯૪૦૯૨, email. vanrajsinh.d1@gmail.com

२९. **પૂર્ણિમાબહેન પકવાસા**
- 'ડાંગ ની દીદી' નુ બિરુદ મળ્યુ છે.
- ગાંધીજીએ તેમને શસ્ત્ર રાખવાની છૂટ આપી હતી.
- તેમણે સાપુતારાની ટેકરીઓ વચ્ચે 'ઋતુંભરા વિદ્યાપીઠ' (ડાંગ) ની સ્થાપના કરી.

30. **પી.એન.ભગવતી**
= સર્વોચ્ચ અદાલતના ભૂતપૂર્વ ન્યાયમૂર્તિ
= તેમણે ન્યાયક્ષેત્રની જાહેર હિતની અરજી P.I.L (Public Interest Litigation) ની શરૂઆત કરી.

* **રેલ વ્યવહાર**
= ગુજરાતમાં રેલવેની શરૂઆત ઈ.સ.૧૮૫૫ માં ઉતરણ અને અંકલેશ્વર વચ્ચે ૪૬.૪ કિ.મી ની શરૂ થઈ હતી.

* **આકાશવાણી**
= ગુજરાતમાં સૌ પ્રથમ રેડિયો કેન્દ્ર ઈ.સ.૧૯૩૯ માં મહારાજા સયાજીરાવ ગાયકવાડે 'વડોદરા' ખાતે શરૂ કર્યુ હતુ.

* **દૂરદર્શન**
= ગુજરાતમાં ટેલિવિઝનનો પ્રારંભ ૧૫ ઓગષ્ટ,૧૯૭૫ ના રોજ ખેડા જીલ્લાના 'પીજ' કેન્દ્ર થી થયો હતો.

* **નોંધપાત્ર ફિલ્મો**

૧. પ્રથમ ગુજરાતી મૂક ફિલ્મ જણાવો.
- ઈ.સ.૧૯૧૭, શેઠ સગાળશા

૨. પ્રથમ ગુજરાતી બોલતી ફિલ્મ જણાવો.
- ઈ.સ.૧૯૩૨, નરસિંહ મહેતા

3. પ્રથમ ગુજરાતી રંગીન ફિલ્મ જણાવો.
- ઈ.સ.૧૯૬૮, લીલુડી ધરતી (ચીનુલાલ મડિયા)

વનરાજસિંહ ડોડીયા, મો.નં-૯૭૩૭૯૯૪૦૯૨, email. vanrajsinh.d1@gmail.com

www.marugujarat.in

⁕ રમત – જગત

૧. બિલિયર્ડ અને સ્નૂકર ખેલાડી

- ગીત શેઠી, ધ્વજ હરિયા, પંકજ અડવાણી

૨. ચેસ (શતરંજ) ખેલાડી

- તેજસ બાકરે, પ્રતીક પારેખ

૩. સ્કેટિંગ - નમન પારેખ

૪. બેડમિન્ટન - અપર્ણા પોપટ (આણંદ)

૫. શૂટીંગ ખેલાડી - લજ્જા ગોસ્વામી (આણંદ)

૬. એથ્લેટિક્સ - બાબુભાઈ પનોચા (સાબરકાંઠા)

૭. પર્વતારોહણ - ધ્રુવકુમાર પંડ્યા, ચૌલા જાગીરદાર

૮. ટેબલ ટેનિસ - પથિક મહેતા

૯. મહિલા હોકી - વીણા શાહ, કીર્તિદા પટેલ, દિપિકા મૂર્તિ

૧૦. સમુદ્ર તરણ સ્પર્ધા

- નાથુરામ પહાડે (સાત સમુદ્ર તરનાર)
- રિહેન મહેતા (ઈંગ્લિશ ચેનલ પાર કરનાર)

૧૧. વર્લ્ડ ચિલ્ડ્રન ચેસ - રિદ્ધિ શાહ

૧૨. એવરેસ્ટ આરોહક - અતુલ કરવાલ (આઇ.પી.એસ)

૧૩. કાર રેસર - ભરત દવે

૧૪. વર્લ્ડયોગ સ્પર્ધામાં યોગકુમારી- વૌશાલી મકવાણા

➢ ગુજરાતનો ઈતિહાસ

૧. ગુજરાતનો ઈતિહાસ કોણે લખ્યો છે?
- પ્રાણલાલ ડોસા

૨. ગુજરાતનો ઈતિહાસ શા માંથી મળે છે?
- પ્રબંધ ચિંતામણી અને મિરાતે સિકંદરી

૩. પ્રબંધ ચિંતામણીની રચના કોણે કરી છે?
- મેરુ તુંગસુરિ

૪. હડપ્પન સભ્યતાના જાણીતા નગર ક્યાં ઉત્ખનીત કરાયા છે?
- ધોળાવીરા (કચ્છ), સુરકોટડા (કચ્છ), લોથલ (અમદાવાદ),

૫. લોથલ ની શોધ કોણે કરી?
- એસ.આર.રાવ

૬. લોથલ કઈ નદી કિનારે આવેલું છે?
- ભોગાવો નદી કિનારે

૭. લોથલ શબ્દનો અર્થ જણાવો.
- લાશોનો ઢગલો

૮. લોથલ માંથી શું મળી આવ્યુ છે?
- યુગ્મ હાડપિંજર, મણકા બનાવવાનુ કારખાનું, ડોકયાર્ડ

૯. માનવ હાડપિંજર ની શોધ કોણે કરી છે?
- હસમુખ સાંકળિયા

૧૦. રોજડી કયા જીલ્લામાં આવેલુ છે?
- રાજકોટ

૧૧. લાખાબાવળ અને આમરા કયા જીલ્લામાં આવેલા છે?
- જામનગર

૧૨. કોટ અને પેઢમલી કયા જીલ્લામાં આવેલા છે?
- મહેસાણા

૧૩. રંગપુર કયા જીલ્લામાં આવેલું છે?
- સુરેન્દ્રનગર

www.marugujarat.in

૧૪. અન્ય કઈ જગ્યાએ થી હડપ્પન સંસ્કૃતિના અવશેષો મળી આવ્યા છે?
- કાનમેર (કચ્છ), પીઠર (જામનગર)

૧૫. સિંધુ ખીણ સંસ્કૃતિમા ગુજરાતના કયા શહેરમાંથી ઘોડાના અવશેષો મળ્યા છે?
- સુરકોટડા (કચ્છ)

૧૬. ઉત્તર ગુજરાતનું ઐતિહાસિક નામ જણાવો.
- આનર્ત પ્રદેશ

૧૭. આનર્ત પ્રદેશ ની રાજધાની કઈ હતી?
- કુશસ્થાલી (હાલ નું દ્વારકા)

૧૮. ગુજરાતમાં શૂન્યનો આવિષ્કાર કોણે કર્યો?
- બ્રહ્મગુપ્તે

૧૯. ગુજરાતનો પ્રમાણિક ઈતિહાસ કોના સમયથી શરૂ થાય છે?
- ચંદ્રગુપ્ત મૌર્ય

૨૦. સુદર્શન તળાવ (જૂનાગઢ) બંધાવનાર પ્રજાપ્રિય રાજાનું નામ જણાવો.
- પુષ્પગુપ્ત (ચંદ્રગુપ્ત મૌર્ય)

૨૧. ગિરનાર પર્વતને વૈદિકયુગમાં લોકો કયા નામથી સંબોધતા હતા?
- રૈવતક

૨૨. ગિરનાર માંથી કયા રાજાઓનાં શિલાલેખો કોતરેલા જોવા મળે છે?
- અશોક, સ્કંદગુપ્ત, રુદ્રદામા (આ બધા 'ક્ષત્રપરાજા' હતા)

૨૩. ગિરનાર માંથી મળેલા શિલાલેખો કઈ લીપીમાં લખેખા છે?
- બ્રાહ્મી લિપી (અશોકના કુલ-૧૪ શિલાલેખો છે)

૨૪. મૈત્રકવંશની સ્થાપના કોણે કરી હતી?
- ભટ્ટાર્કે, તેની રાજધાની – વલ્લભી

૨૫. મૈત્રકવંશનો કુળધર્મ જણાવો.
- શૈવ ધર્મ

૨૬. ધ્રુવસેન બીજાના સમયમાં કયો મુસાફર ગુજરાતની મુલાકાતે આવ્યો હતો?
- ઈ.સ.૬૪૦ માં, ચીની મુસાફર – હ્યુ એન ત્સાંગ

૨૭. ગુજરાતની વિશ્વ પ્રસિધ્ધ વિદ્યાપીઠ જણાવો.
- વલ્લભી વિદ્યાપીઠ (ભાવનગર)

વનરાજસિંહ ડોડીયા, મો.નં-૯૭૩૭૯૯૪૦૯૨, email. vanrajsinh.d1@gmail.com

૨૮. ગુર્જર પ્રદેશની રાજધાની જણાવો.
- ભિન્નમાલ (ગુજરાત નામ પ્રચલિત થયુ)

૨૯. રાષ્ટ્રકૂટોની રાજધાની ક્યાં હતી?
- વડોદરા (ગુજરાત), માન્યખેટ (નાસિક)

૩૦. પારસીઓ ગુજરાતનાં કયા બંદરે ઊતર્યા હતા?
- સંજાણ બંદરે (વલસાડ)

૩૧. કયા રાજાએ પારસીઓને આશ્રય આપ્યો હતો?
- જાદીરાણા

૩૨. ચાવડાવંશનો સમયગાળો જણાવો.
- ઈ.સ.-૭૪૬ થી ૯૪૨

૩૩. ચાવડાવંશની સ્થાપના કોણે કરી હતી?
- વનરાજ ચાવડા

૩૪. વનરાજ ચાવડાના માતા-પિતાનું નામ જણાવો.
- માતા-રૂપસુંદરી અને પિતા- જયશિખરી ચાવડા

૩૫. ચાવડાવંશની રાજધાની કઈ હતી?
- પંચાસર (હાલ પાટણ જીલ્લામાં છે)

૩૬. વનરાજ ચાવડાએ કયા શહેરની સ્થાપના કરી હતી?
- પાટણ

૩૭. ચાવડાવંશનો અંતિમ રાજા કોણ હતો?
- સામંતસિંહ

૩૮. કયા યુગને ગુજરાતનો સુવર્ણયુગ કહેવાય છે?
- સોલંકીયુગ

૩૯. સોલંકીવંશની સ્થાપના કોણે કરી?
- મૂળરાજ સોલંકી (તેના મામા 'સામંતસિંહ' ને હરાવી)

૪૦. મૂળરાજ સોલંકીનો સમયગાળો જણાવો.
- ઈ.સ. ૯૪૨ થી ૯૯૭

વનરાજસિંહ ડોડીયા, મો.નં-૯૭૩૭૯૯૪૦૯૨, email. vanrajsinh.d1@gmail.com

www.marugujarat.in

૪૧. રુદ્ર મહાલયનું બાંધકામ કોણે કરાવ્યું હતુ?
- મૂળરાજ સોલંકી (સિદ્ધરાજ જયસિંહે પુરો કરાવ્યો)
૪૨. રુદ્ર મહાલય ક્યાં આવેલો છે?
- સિદ્ધપુર (પાટણ જીલ્લો)
૪૩. ભીમદેવ સોલંકી પહેલા નો સમયગાળો જણાવો.
- ઈ.સ. ૧૦૨૨ થી ૧૦૬૪
૪૪. મોઢેરાનું સૂર્યમંદિર કોના સમયમાં બંધાયુ હતુ?
- ભીમદેવ સોલંકી પહેલો
૪૫. કોના સમયમાં સોમનાથ મંદિર લૂંટાયું હતુ?
- ભીમદેવ સોલંકી પહેલો
૪૬. સોમનાથ મંદિર કોણે અને ક્યારે લૂંટ્યું હતુ?
- ઈ.સ. ૧૦૨૬ માં મહમૂદ ગઝનવી એ
૪૭. પાટણની રાણકીવાવ કોણે બંધાવી હતી?
- ભીમદેવની પત્નિ રાણી ઉદયમતી એ
૪૮. આબુના દંડનાયક તરીકે ભીમદેવે કોની પસંદગી કરી હતી?
- વિમલમંત્રી
૪૯. વિમલમંત્રીએ શેનું બાંધકામ કરાવ્યુ હતુ?
- આબુ નજીક દેલવાડા અને અંબાજી નજીક કુંભારિયાનાં જૈન મંદિરો બંધાવ્યા.
- આબુમાં આદિનાથનું મંદિર બંધાવ્યુ.

૫૦. કર્ણદેવ સોલંકી નો સમયગાળો જણાવો.
- ઈ.સ. ૧૦૬૪ થી ૧૦૯૪
૫૧. કર્ણદેવ સોલંકીએ કયું નગર બંધાવ્યુ હતુ?
- કર્ણાવતી નગર (આશાવલ્લી)

૫૨. સોલંકીવંશનો સૌથી પ્રતાપી અને લોકપ્રિય શાસક કોણ હતો?
- સિધ્ધરાજ જયસિંહ (શૈવ ધર્મ પાળતો)
૫૩. સિધ્ધરાજ જયસિંહ નો સમયગાળો જણાવો.
- ઈ.સ. ૧૦૯૪ થી ૧૧૪૩

વનરાજસિંહ ડોડીયા, મો.નં-૯૭૩૭૯૯૪૦૯૨, email. vanrajsinh.d1@gmail.com

૫૪. સિધ્ધરાજ જયસિંહ નો જન્મ ક્યાં થયો હતો?
- પાલનપુર (બનાસકાંઠા)
૫૫. સિધ્ધરાજ જયસિંહ ની માતાનું નામ જણાવો.
- મીનળદેવી (કર્ણાટકની રાજકન્યા)
૫૬. પાટણમાં સહસ્ત્રલિંગ તળાવ કોણે બંધાવ્યુ હતું?
- સિધ્ધરાજ જયસિંહ
૫૭. સિધ્ધરાજ જયસિંહે કયા રાજાને હરાવી અવંતિનાથનું બિરુદ ધારણ કર્યું હતુ?
- જૂનાગઢના રાજા રા'ખેંગાર અને માળવાના રાજા યશોવર્મા
૫૮. સિધ્ધરાજ જયસિંહે કયા ઉપનામ ધારણ કર્યા હતા?
- બર્બરક જિષ્ણુ, અવંતીનાથ , ત્રિભુવનગંડ
૫૯. સિધ્ધરાજ જયસિંહ ના ગુરુ નું નામ જણાવો.
- હેમચંદ્રાચાર્ય
૬૦. 'સિધ્ધહેમ વ્યાકરણગ્રંથ' કોણે લખ્યો હતો?
- હેમચંદ્રાચાર્યે

૬૧. કુમાળપાળનો સમયગાળો જણાવો.
- ઈ.સ. ૧૧૪૩ થી ૧૧૭૩
૬૨. ગુજરાતનો અશોક તરીકે કોણ જાણીતો છે?
- કુમાળપાળ
૬૩. ગુજરાતની અસ્મિતાની વૃધ્ધિ કરનાર કોણ હતો?
- કુમાળપાળ (તેણે 'જૈન ધર્મ' અંગીકાર કર્યો હતો)
૬૪. ધોળકાના રાણા વીરધવલના મહામાત્ય જણવો.
- વસ્તુપાલ, તેજપાલ (તેમણે આબુ અને ગિરનાર પર્વત પર જૈન દેરાસરો બંધાવ્યા છે)
૬૫. સોલંકીયુગનો છેલ્લો રાજવી કોણ હતો?
- ત્રિભુવનપાલ (ઈ.સ. ૧૨૪૪)

વનરાજસિંહ ડોડીયા, મો.નં-૯૭૩૭૯૯૪૦૯૨, email. vanrajsinh.d1@gmail.com

www.marugujarat.in

૬૬. વાઘેલાવંશની સ્થાપના કોણે કરી?

- વીસળદેવ વાઘેલા

૬૭. વીસળદેવ વાઘેલાનો સમયગાળો જણાવો.

- ઈ.સ. ૧૨૪૪ થી ૧૨૬૨

૬૮. વીસળદેવ વાઘેલાએ કયા બિરુદ ધારણ કર્યા હતા?

- અભિનવ સિધ્ધરાજ અને અપરઅર્જુન

૬૯. ગુજરાતનો છેલ્લો રજપૂત રાજા કોણ હતો?

- કર્ણદેવ વાઘેલા (ઈ.સ. ૧૨૯૬ થી ૧૩૦૪)

૭૦. કર્ણદેવ વાઘેલાના કયા મંત્રીએ મુસ્લિમ આક્રમણખોરોને આમંત્રિત કર્યા હતા?

- માધવમંત્રી

૭૧. માધવમંત્રીએ કયા મુસ્લિમ આક્રમણખોરોને ગુજરાત પર ચઢાઈ કરવા આમંત્રણ આપ્યુ હતુ?

- અલ્લાઉદ્દીન ખિલજી

૭૨. અલ્લાઉદ્દીન ખિલજીના સમયે ગુજરાતના ગવર્નર તરીકે કોણ નિયુક્ત થયુ હતુ?

- અલ્પખાન (અલ્લાઉદ્દીન ખિલજી નો બનેવી)

૭૩. તૈમુરના આક્રમણ સમયે ગુજરાતમાં આશ્રય મેળવનાર કોણ હતો?

- તાર્તારખાન (દિલ્લી પર ચડાઈ થતા)

૭૪. ગુજરાતમાં સ્વતંત્ર મુસ્લિમ શાસનની સ્થાપના કોણે કરી?

- મુઝફ્ફરશાહ પહેલો (તાર્તારખાન નો પિતા)
- તેનુ બીજુ નામ 'ઝફરખાન' હતુ.

૭૫. અમદાવાદની સ્થાપના કોણે અને ક્યારે કરી હતી?

- ઈ.સ્. ૧૪૧૧ માં નસિરૂદ્દીન એહમદશાહે

૭૬. નસિરૂદ્દીન એહમદશાહે અમદાવાદ સિવાય બીજા કયા શહેરની સ્થાપના કરી હતી?

- અહમદનગર (હાલ નું હિંમતનગર)

૭૭. ગુજરાતની રાજધાની પાટણ થી અમદાવાદ ખસેડનાર કોણ હતુ?

- નસિરૂદ્દીન એહમદશાહ

૭૮. નસિરૂદ્દીન એહમદશાહે અમદાવાદ મા શેનું બાંધકામ કરાવ્યું હતુ?

- જુમા મસ્જિદ, રાણીનો હજીરો (માણેકચોક) , ત્રણ દરવાજા, ભદ્રનો કિલ્લો

૭૯. કુતુબુદ્દીન એહમદશાહે અમદાવાદમાં શેનું બાંધકામ કરાવ્યું હતુ?

- કાંકરિયા તળાવ, નગીનાવાડી

૮૦. કાંકરિયા તળાવનું મૂળનામ જણાવો.

- હૌજે કુતુબ

૮૧. ગુજરાતનો અકબર તરીકે કોણ જાણીતો છે?

- મહંમદ બેગડા / મેહમૂદ બેગડા

૮૨. મહંમદ બેગડાનું મૂળનામ જણાવો.

- નસિરૂદ્દીન મેહમૂદશાહ

૮૩. મહંમદ બેગડાનું બાળપણનું નામ જણાવો.

- ફતેહખાં

૮૪. મહંમદ બેગડાએ કયા બે ગઢ જીત્યા હતા?

- જૂનાગઢ અને પાવાગઢ

૮૫. મહંમદ બેગડાએ કયા શહેરો વસાવ્યા હતા?

- જૂનાગઢ, પાવાગઢ (ચાંપાનેર), મહેમદાબાદ

૮૬. દાદા હરિની વાવ અને અડાલજની વાવ કોના સમયમાં બંધાઈ હતી?

- મહંમદ બેગડા (તેની રાણી 'અસનિ' એ સિપ્રિની મસ્જિદ 'મસ્જિદે નગીના' બંધાવી હતી)

૮૭. કયું સ્થાપત્ય 'અમદાવાદનું રત્ન' કહેવાય છે?

- સિપ્રિની મસ્જિદ

૮૮. અમદાવાદને 'દુનિયાનું બજાર' કહેનાર કોણ હતો?

- અબુલ ફઝલ (પર્શિયા નો રાજા)

૮૯. સંત સુલતાન અને પવિત્ર સુલતાન તરીકે કોણ જાણીતો હતો?

- મુઝફ્ફર શાહ બીજો

૯૦. મુઝફ્ફર શાહ બીજાએ કોને વેપાર કરવાની પરવાનગી આપી ગંભીર ભૂલ કરી હતી?

- પોર્ટુગીઝો (ફિરંગી) ઓને દિવ માં વેપાર કરવાની પરવાનગી આપી.

૯૧. પોર્ટુગીઝ ખલાસે વાસ્કો-દ-ગામા ને ગુજરાતનો રસ્તો બતાવનાર કોણ હતો?

- કાનજી માલમ

૯૨. ગુજરાત સલ્તનતનો અંત કોણે કર્યો?

- અકબરે

વનરાજસિંહ ડોડીયા, મો.નં-૯૭૩૭૯૯૪૦૯૨, email. vanrajsinh.d1@gmail.com

www.marugujarat.in

૯૩. ગુજરાતમાં મુઘલ સામ્રાજ્યની સ્થાપના કોણે કરી હતી?
- અકબરે
૯૪. અકબરના સમયમાં જમીનની જાત પ્રમાણે મહેસૂલ રોકડમાં લેવાની પધ્ધતિ કોણે શરૂ કરી?
- રાજા ટોડલમરે
૯૫. કયા શાસકે અંગ્રેજોને વેપાર કરવાની પરવાનગી આપી હતી?
- જહાંગીર
૯૬. કયો અંગ્રેજ પ્રતિનિધિ જહાંગીર પાસે વેપાર કરવાની પરવાનગી માટે ગયો હતો?
- સર થોમસ રો
૯૭. અમદાવાદને 'ધૂળિયું શહેર' કહેનાર કોણ હતો?
- જહાંગીર
૯૮. અંગ્રેજોએ પોતાની પહેલી વેપારી કોઠી ક્યાં અને ક્યારે સ્થાપી હતી?
- ઈ.સ. ૧૬૧૩ માં સુરતમાં

૯૯. ડચ લોકોએ (હોલેન્ડના વલંદાઓ) ક્યારે ગુજરાતમાં વેપારી મથક સ્થાપ્યુ?
- ઈ.સ. ૧૬૦૬
૧૦૦. ફ્રેંચ લોકોએ ગુજરાતમાં કયારે વેપારી મથક સ્થાપ્યુ?
- ઈ.સ. ૧૬૬૮
૧૦૧. શાહજહાંએ અમદાવાદમાં શેનું બાંધકામ કરાવ્યુ હતુ?
- શાહીબાગ, મોતીશાહી મહેલ
૧૦૨. હિંદુઓ પર જજિયા વેરો કોણે નાખ્યો હતો?
- ઔરંગઝેબ
૧૦૩. ઔરંગઝેબનો જન્મ ક્યાં થયો હતો?
- દાહોદ
૧૦૪. ઔરંગઝેબના સમયમાં 'મક્કાનું પ્રવેશદ્વાર' કયું શહેર ગણાતુ?
- સુરત (બાબુલમક્કા, બંદર-એ-મુબારક)
૧૦૫. કયો શાસક ગુજરાતને 'હિંદનું આભુષણ' માનતો હતો?
- ઔરંગઝેબ

૧૦૬. શિવાજીએ ક્યારે સુરત પર આક્રમણો કર્યા હતા?
- ઈ.સ. ૧૬૬૪, ૧૬૭૦
૧૦૭. ગુજરાતમાં મરાઠાઓની કાયમીસત્તા કયા શહેરમાં હતી?
- વડોદરા
૧૦૮. વડોદરા જીતનાર પ્રથમ મરાઠા સરદાર કોણ હતો?
- દામાજીરાવ ગાયકવાડ
૧૦૯. વડોદરાનો નોંધપાત્ર વિકાસ કોના સમયમાં થયો હતો?
- સયાજીરાવ ગાયકવાડ
૧૧૦. ગુજરાતમાં કયા રાજવીએ પ્રાથમિક કેળવણી ફરજિયાત બનાવી હતી?
- સયાજીરાવ ગાયકવાડ, સાચુ નામ – ગોપાળરાવ
૧૧૧. સયાજીરાવ ગાયકવાડે મફત અને ફરજીયાત શિક્ષણનો સૌ પ્રથમ પ્રયોગ ક્યાં કર્યો?
- અમરેલી જીલ્લામાં
૧૧૨. વડોદરાનો છેલ્લો મહારાજા કોણ હતો?
- ફતેહસિંહરાવ ગાયકવાડ, પ્રતાપસિંહ ગાયકવાડ

www.marugujarat.in

➢ ગુજરાતનો રાજકીય વિકાસ

૧. ભારતના કુલ ૫૬૨ દેશી રાજ્યોમાં ગુજરાતનાં કેટલા રાજ્યોનો સમાવેશ થાતો હતો?
- ૩૬૬

૨. ગુજરાતમાં વિપ્લવની શરૂઆત ક્યારે થઈ?
- જૂન, ૧૯૫૭

૩. ખેડામાંથી ૧૮૫૭ના વિપ્લવની શરૂઆત કોણે કરી હતી?
- મુખી ગડબડદાસ

૪. કાળાપાણીની સજા પામી શહીદ થનાર પ્રથમ ગુજરાતી જણાવો?
- મુખી ગડબડદાસ

૫. ઓખામાંથી ૧૮૫૭ ના વિપ્લવની આગેવાની કોણે લીધી હતી?
- વાઘેરાઓ (જોધા માણેકની આગેવાની હેઠળ)

૬. ૧૮૫૭ના સંગ્રામમાં કયા નેતાએ છોટા ઉદેપુર પર કબજો જમાવ્યો હતો?
- તાત્યાટોપે

૭. અમદાવાદમાં સૌપ્રથમ કાપડની મીલ કોણે અને ક્યારે શરૂ કરી?
- ઈ.સ.૧૮૬૧ માં રણછોડલાલ છોટાલાલ રેંટિયાવાળા

૮. ગાંધીજીનો જન્મ ક્યાં અને ક્યારે થયો હતો?
- ૨ ઓક્ટોબર, ૧૮૬૯, પોરબંદર

૯. ગાંધીજીના માતા-પિતાનું નામ જણાવો.
- માતા- પૂતળીબાઈ, પિતા- કરમચંદ ગાંધી

૧૦. ભારતીય રાષ્ટ્રીય કોંગ્રેસનું પ્રથમ અધિવેશન ક્યાં અને ક્યારે ભરાયુ હતુ?
- ઈ.સ.૧૮૮૫ માં મુંબઈની ગોકળદાસ તેજપાલ સંસ્કૃત પાઠશાળા નામની ગુજરાતી સંસ્થાના મકાનમાં

૧૧. ભારતીય રાષ્ટ્રીય કોંગ્રેસના પ્રથમ અધિવેશનના અધ્યક્ષ કોણ હતા?
- વ્યોમેશચંદ્ર બેનરજી

૧૨. ગુજરાતમાં ભારતીય રાષ્ટ્રીય કોગ્રેસનું પ્રથમ અધિવેશન ક્યાં અને ક્યારે ભરાયુ હતુ?
- ઈ.સ.૧૯૦૨, અમદાવાદમાં, અધ્યક્ષ- સુરેન્દ્રનાથ બેનરજી

૧૩. ગુજરાતમાં ભારતીય રાષ્ટ્રીય કોગ્રેસનું બીજુ અધિવેશન ક્યાં અને ક્યારે ભરાયુ હતુ?
- ઈ.સ.૧૯૦૭, સુરતમાં, અધ્યક્ષ – રાસબિહારી ઘોષ
- જેમાં કોંગ્રેસના 'જહાલ – મવાળ' એમ બે ભાગલા પડ્યા

૧૪. ગુજરાતમાં ભારતીય રાષ્ટ્રીય કોગ્રેસનું ત્રીજુ અધિવેશન ક્યાં અને ક્યારે ભરાયુ હતુ?
- ઈ.સ.૧૯૨૧, હરિપુરા (અમદાવાદ), અધ્યક્ષ – અજમલખાન હકીમ

૧૫. ગુજરાતમાં 'સ્વતંત્રતા' નામનુ અખબાર કોણ ચલાવતુ હતુ?
- ઈચ્છારામ સૂર્યારામ દેસાઈ

૧૬. ગુજરાતમાં સશસ્ત્ર ક્રાંતિના પ્રણેતા જણાવો.
- શ્રી અરવિંદ ઘોષ, અખબાર – વંદે માતરમ, આશ્રમ – પોંડિચેરી

૧૭. સયાજીરાવ ગાયકવાડ યુનિવર્સિટીમાં અંગ્રેજી અધ્યાપક તરીકે કોણ ફરજ બજાવતા હતા?
- શ્રી અરવિંદ ઘોષ

૧૮. રાયપુર દરવાજા પાસે કયા વાઈસરોય પર બોમ્બ નાખવામાં આવ્યો હતો?
- લોર્ડ મિન્ટો

૧૯. ભારતીય હોમરૂલ લીગની સ્થાપના કોણે કરી?
- મદ્રાસમાં – એની બેસન્ટે, પૂનામાં – બાળગંગાધર તિલકે

૨૦. ગુજરાતમાં હોમરૂલ લીગની સ્થાપના કોણે કરી?
- ઈ.સ.૧૯૧૬, મગનભાઈ ચતુરભાઈ પટેલ

૨૧. 'ડુંગળીચોર' તરીકે કયા નેતા ઓળખાય છે?
- મોહનલાલ પંડ્યા

૨૨. 'છોટે સરદાર' તરીકે કોણ ઓળખાય છે?
- ચંદુલાલ દેસાઈ, વાક્ય- મરદ માથું આપે નાક નહી

૨૩. ગાંધીજી દ.આફ્રિકાથી ક્યારે પરત આવ્યો?
- ઈ.સ.૧૯૧૫

૨૪. ગાંધીજીએ અમદાવાદમાં કોચરબગામ ખાતે કયા આશ્રમની સ્થાપના કરી?
- ઈ.સ.૧૯૧૫, સત્યાગ્રહ આશ્રમ (કોચરબ આશ્રમ)

૨૫. ભારતમાં સૌપ્રથમ સત્યાગ્રહ ક્યારે અને કયો થયો હતો?
- ઈ.સ.૧૯૧૭, બિહારમાં, ચંપારણ સત્યાગ્રહ

www.marugujarat.in

૨૬. ગુજરાતમાં સૌપ્રથમ સત્યાગ્રહ ક્યારે અને કયો થયો હતો?
- ઈ.સ.૧૯૧૮, ખેડા સત્યાગ્રહ
૨૭. ખેડા સત્યાગ્રહની આગેવાની કોણે લીધી હતી?
- ગાંધીજી (ખેડૂતોનું મહેસૂલ માફ કરાવવા)
૨૮. ગાંધીજીએ સાબરમતી આશ્રમની સ્થાપના કયારે કરી હતી?
- ઈ.સ.૧૯૧૭
૨૯. અમદાવાદમાં આવેલુ ગાંધીજીનું નિવાસ સ્થાન જણાવો.
- હૃદયકુંજ
૩૦. ગાંધીજીએ કઈ સ્કૂલમાં શિક્ષણ લીધુ હતુ?
- આલ્ફ્રેડ સ્કૂલ (રાજકોટ)
૩૧. ગાંધીજીએ કઈ કોલેજમાં શિક્ષણ લીધુ હતુ?
- શામળદાસ કોલેજ (ભાવનગર)
૩૨. ગાંધીજી કયા વારે મૌનવ્રત રાખતા હતા?
- સોમવાર
૩૩. ગાંધીજી પોતાનો પાંચમો પુત્ર કોને ગણતા હતા?
- જમનાલાલ બજાજ
૩૪. ગાંધીજી ના રહસ્યમંત્રી જણાવો..
- મહાદેવભાઈ દેસાઈ
૩૫. ગાંધીજી ના રાજકીય ગુરુ કોણ હતા?
- ગોપાલ કૃષ્ણ ગોખલે
૩૬. ગાંધીજી ના આધ્યાત્મિક ગુરુ કોણ હતા?
- શ્રીમદ રાજચંદ્ર
૩૭. ગાંધીજી કયા સાપ્તાહિકો ચલાવતા હતા?
- નવજીવન, યંગ ઈન્ડિયા
૩૮. ગાંધીજીએ ‘સત્યના પ્રયોગો’ પુસ્તક ક્યાં લખ્યુ હતુ?
- યરવડાની જેલમાં (પૂના)

૩૯. ગુજરાતી ગદરનુ તંત્રીપદ કોણે સંભાળ્યુ હતુ?
- છગન ખોરેજ વર્મા

વનરાજસિંહ ડોડીયા, મો.નં-૯૭૩૭૯૯૪૦૯૨, email. vanrajsinh.d1@gmail.com

૪૦. ગાંધીજીના માર્ગદર્શન હેઠળ મિલમાલિકો સામે મજૂરોએ કેટલા દિવસની હડતાળ પાડી?
- ૨૧ દિવસ
૪૧. અમદાવાદમાં મજૂર મહાજનસંઘની સ્થાપના કોણે અને ક્યારે કરી હતી?
- ઈ.સ.૧૯૨૦માં ગાંધીજીએ
૪૨. અમદાવાદમાં મજૂર ચળવળનો પાયો નાખનાર પ્રથમ સ્ત્રી-કાર્યકર કોણ હતા?
- અનસૂયાબેન સારાભાઈ
૪૩. ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ની સ્થાપના કોણે અને ક્યારે કરી હતી?
- ઈ.સ.૧૯૨૦, ગાંધીજીએ

૪૪. ‘સંગ્રામ સમિતિના’ પ્રમુખ જણાવો.
- દરબાર ગોપાળદાસ
૪૫. બોરસદ સત્યાગ્રહ ક્યારે અને કોની આગેવાની હેઠળ થયો હતો?
- ઈ.સ.૧૯૨૩, સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ ની આગેવાની હેઠળ (‘સૂબા’ નુ ઉપનામ મળ્યુ)
૪૬. બારડોલી સત્યાગ્રહ ક્યારે અને કોની આગેવાની હેઠળ થયો હતો?
- ઈ.સ.૧૯૨૮, સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ ની આગેવાની હેઠળ
૪૭. બારડોલી સત્યાગ્રહ શા માટે થયો હતો?
- જમીન પરની મહેસૂલમાં ૨૨% વધારો દૂર કરવા
૪૮. કયા સત્યાગ્રહ માટે વલ્લભભાઈ પટેલને ‘સરદાર’ ની ઉપાધિ મળી હતી?
- બારડોલી સત્યાગ્રહ (આ સત્યાગ્રહમાં તેમની પુત્રી ‘મણીબહેન’ પણ હતા)
૪૯. સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ નું વાક્ય જણાવો.
- ‘તમે ભલે દૂબળા હો, પણ કાળજુ વાઘ અને સિંહ નું રાખો’

૫૦. ગાંધીજીએ દાંડીયાત્રાની શરૂઆત ક્યારે અને ક્યાંથી કરી હતી?
- ૧૨ માર્ચ, ૧૯૩૦, સાબરમતી આશ્રમ થી
૫૧. ગાંધીજીએ કેટલા સાથીઓ સાથે દાંડીયાત્રાની શરૂઆત કરી હતી?
- ૭૮
૫૨. ગાંધીજીએ કેટલા અંતરની અને કેટલા દિવસની દાંડીયાત્રા કરી હતી?
- ૩૮૫ કિ.મી., ૨૪ દિવસમાં પૂરી કરી.

વનરાજસિંહ ડોડીયા, મો.નં-૯૭૩૭૯૯૪૦૯૨, email. vanrajsinh.d1@gmail.com

www.marugujarat.in

૫૩. દાંડીકૂચ દરમિયાન ગાંધીજીની ધરપકડ થાય તો આગેવાની કોણે લેવાની હતી?
- સૈયદ અબ્બાસ તૈયબજી (ધરપકડ થઈ ન હતી)

૫૪. ગાંધીજીએ મીઠાના કાયદાનો ભંગ ક્યારે કર્યો?
- ૬ એપ્રિલ, ૧૯૩૦

૫૫. ધરાસણા સત્યાગ્રહ ને જાહેરાત કોણે કરી હતી?
- ૫ મે, ૧૯૩૦ નારોજ ગાંધીજીએ

૫૬. ધરાસણા શાના માટી જાણીતુ હતુ?
- મીઠાના ઉત્પાદનનું મુખ્ય કેન્દ્ર (સુરત)

૫૭. ધરાસણા સત્યાગ્રહ વખતે ગાંધીજીની ધરપકડ કયા ગામમાંથી થઈ હતી?
- કરાડી

૫૮. ધરાસણા સત્યાગ્રહ ની આગેવાની કોણે લીધી હતી?
- સૈયદ અબ્બાસ તૈયબજી

૫૯. સૈયદ અબ્બાસ તૈયબજીની ધરપકડ થતા કોણે આગેવાની લીધી હતી?
- સરોજીની નાયડુ

૬૦. ગાંધીજીને સ્વતંત્રતાનું ચિહ્ન ‘ચક્ર’ રાખવાનુ સૂચન કોણે કર્યુ હતુ?
- ગંગાબેન મજરુદાર (ભરૂચ), જેમણે ગાંધીજીને ‘રેંટિયા’ ની ભેટ આપી હતી.

૬૧. ગાંધીજીએ કઈ સ્ત્રી ક્રાંતિકારીને હથિયાર રાખવાની છૂટ આપી હતી?
- પૂર્ણિમાબેન પકવાસા (ડાંગની દીદી)

૬૨. કસ્તુરબાને જેલમાં શિક્ષણ કોણે આપ્યુ હતુ?
- પૂર્ણિમાબેન પકવાસા

૬૩. ઈ.સ.૧૯૪૨ ના ‘હિંદ છોડો’ ઠરાવ વખતે કેટલા દિવસ હડતાલ પડી હતી?
- ૧૦૫ દિવસ

૬૪. ‘હિંદ છોડો’ આંદોલન વખતે કયા ગુજરાતી યુવાને શહાદત મેળવી હતી?
- ખાડિયા ખાતે - ઉમાકાંત કડિયા
- ગુજરાત કોલેજ ખાતે - વિનોદ કિનારીવાલા

૬૫. ‘હિંદ છોડો’ ચરવળની સાંજે અંગ્રેજ પોલીસની ગોળીબારીમાં ૫ વિદ્યાર્થી ક્યાં શહીદ થયા?
- આણંદના ‘અડાસ’ રેલવે સ્ટેશને

વનરાજસિંહ ડોડીયા, મો.નં-૯૭૩૭૯૯૪૦૯૨, email. vanrajsinh.d1@gmail.com

૬૬. દેશી રાજ્યોનો ભારતસાથેનો વિલીનીકરણનો પ્રશ્ન કોણે ઉકેલ્યો હતો?
- સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ

૬૭. ‘અખંડ ભારતના શિલ્પી’ તરીકે કોણ જાણીતા છે?
- સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ

૬૮. આઝાદી પછી કયા બે રાજ્યો ભારતસંઘ સાથે જોડાવા તૈયાર ન હતા?
- જૂનાગઢ અને હૈદરાબાદ

૬૯. ‘આરઝી હકુમત’ શા માટે થઈ હતી?
- જૂનાગઢ ના નવાબ મહોબતખાને જૂનાગઢને પાકિસ્તાન સાથે જોડ્યુ હતુ માટે.
- મુંબઈના ‘માધવબાગ’ માં આરઝી હકૂમતના પ્રધાનમંડળે સોગંધ લીધા.

૭૦. આરઝી હકુમત ના વડાપ્રધાન કોણ હતા?
- શામળદાસ ગાંધી

૭૧. આરઝી હકુમતનું નેતૃત્વ કોણ કરતું હતુ?
- ઈ.સ.૧૯૪૭, જૂનાગઢ થી રતુભાઈ અદાણી

૭૨. રાજકોટથી આરઝી હકુમતની આગેવાની કોણે લીધી હતી?
- ઉછંગરાય ઢેબર

૭૩. જૂનાગઢ હાઉસ ક્યાં આવેલુ છે?
- રાજકોટ

૭૪. સૌરાષ્ટ્ર રાજ્યનું ઉદ્ઘાટન કોણે કર્યુ હતુ?
- સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ

૭૫. સૌરાષ્ટ્ર રાજ્યના પ્રથમ મુખ્યમંત્રી કોણ હતુ?
- ઉછંગરાય ઢેબર

૭૬. આઝાદી પછી ગુજરાતનો કયો વિસ્તાર કેન્દ્ર શાસિત પ્રદેશ બન્યો હતો?
- ઈ.સ.૧૯૪૮, કચ્છ

૭૭. ‘મહાગુજરાત જનતા પરિષદ’ ની રચના કોણે અને ક્યારે કરી હતી?
- ઈ.સ.૧૯૫૬ માં, ઈન્દુલાલ યાજ્ઞિક

૭૮. ગુજરાતનું રાષ્ટ્રીય માસિક કયુ હતુ?
- નવજીવન

વનરાજસિંહ ડોડીયા, મો.નં-૯૭૩૭૯૯૪૦૯૨, email. vanrajsinh.d1@gmail.com

www.marugujarat.in

૭૯. ‘નવજીવન’ માસિક કોણ ચલાવતું હતુ?

- ઈન્દુલાલ યાજ્ઞિક (તેમણે ગાંધીજીને ભેટમાં આપ્યુ હતુ)

૮૦. ઈન્દુલાલ યાજ્ઞિકનો આશ્રમ ક્યાં આવેલો છે?

- નેનપુર (ખેડા)

૮૧. મહાગુજરાત આંદોલન વિરુધ્ધ કયા નેતા ઉપવાસ પર ઉતર્યા હતા?

- મોરારજીભાઈ દેસાઈ

૮૨. મોરારજીભાઈ દેસાઈની સમાધી ક્યાં આવેલી છે?

- અભયઘાટ (સાબરમતી નદી કિનારે-અમદાવાદ)

૮૩. અલગ ગુજરાત રાજ્યની સ્થાપના ક્યારે થઈ?

- ૧ મે, ૧૯૬૦ - સૌરાષ્ટ્ર અને કચ્છ સહિત
- પાટનગર - અમદાવાદ
- જીલ્લા - ૧૭

૮૪. ગુજરાત રાજ્યનું ઉદ્ઘાટન કોના હસ્તે થયુ હતુ?

- રવિશંકર મહારાજ

૮૫. ગુજરાતની સ્થાપના પછી સૌ પ્રથમ કયા નવા જીલ્લાની સ્થાપના કરવામાં આવી હતી?

- વલસાડ

➢ પ્રશ્નોત્તરી

૧. ‘ભગવત ગો મંડળ’ નાં ગ્રંથો કોણે તૈયાર કરાવ્યા હતા?

- ગોંડલના રાજા ભગવતસિંહજી એ
- ગુજરાતી શબ્દકોષનું સૌથી મોટું પુસ્તક છે.

૨. ગીતામંદિરની સ્થાપના કોણે કરી હતી?

- સ્વામી વિદ્યાનંદજી

૩. પંચામૃત ભવન ક્યાં આકાર પામનાર છે?

- ગાંધીનગર

૪. ભારતની સૌ પ્રથમ એનિમલ હોસ્ટેલ ક્યાં આવેલી છે?

- અકોદરા (હિંમતનગર)

૫. ગુજરાતમાં કાગળ બનાવવાનું કારખાનુ ક્યાં છે?

- બારેજડી (ખેડા)

૬. ગુજરાત સરકાર રક્તદાતાઓને કયા અવોર્ડ થી સન્માનિત કરે છે?

- શેરદીલ ગુજરાત

૭. ગુજરાતમાં સૂર્યતીર્થ ક્યાં ઊભુ કરવામાં આવ્યુ છે?

- ચારણકા (પાટણ)

૮. ગુજરાતમાં પરમાણુ વીજ મથક ક્યાં સ્થપાઈ રહ્યુ છે?

- મીઠી વીરડી- જસાપર (ભાવનગર)

૯. વાઈબ્રન્ટ ગુજરાત ગ્લોબલ ઈન્વેસ્ટર્સ સમિટ સૌ પ્રથમ ક્યારે આયોજિત થઈ હતી?

- ઈ.સ.૨003 (દર બે વર્ષે યોજાય છે) (કુલ-૬ સમિટ યોજાઈ ગઈ)

૧0. BRTS નુ આખું નામ જણાવો.

- Bus Rapid Tranzition System

www.marugujarat.in